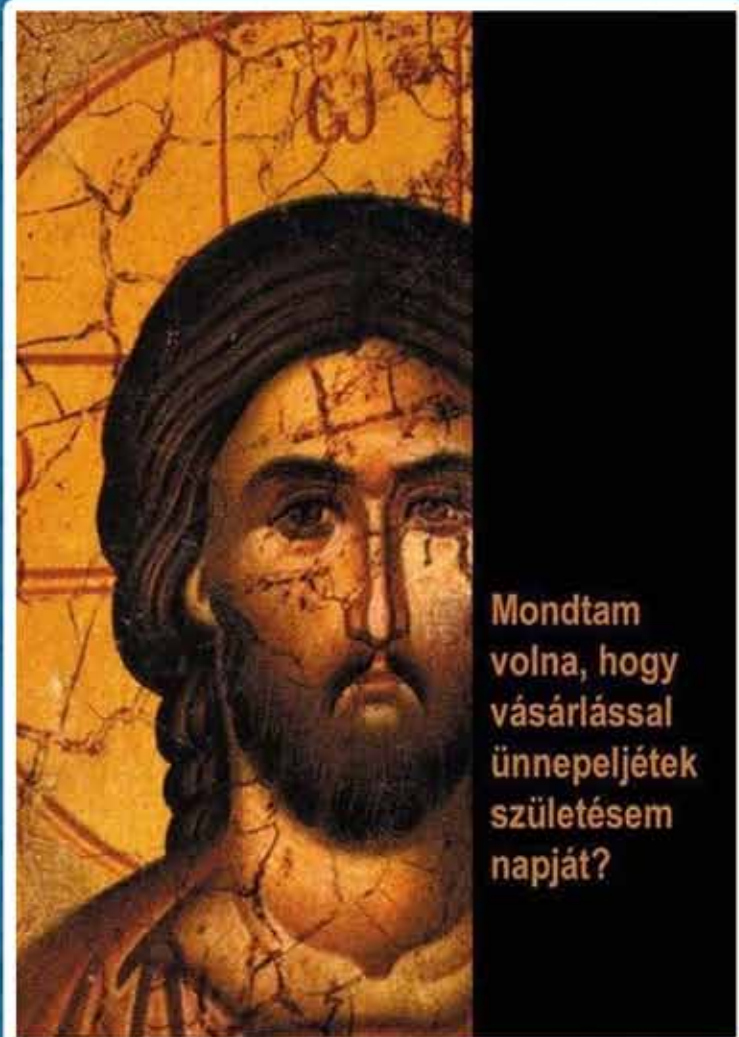

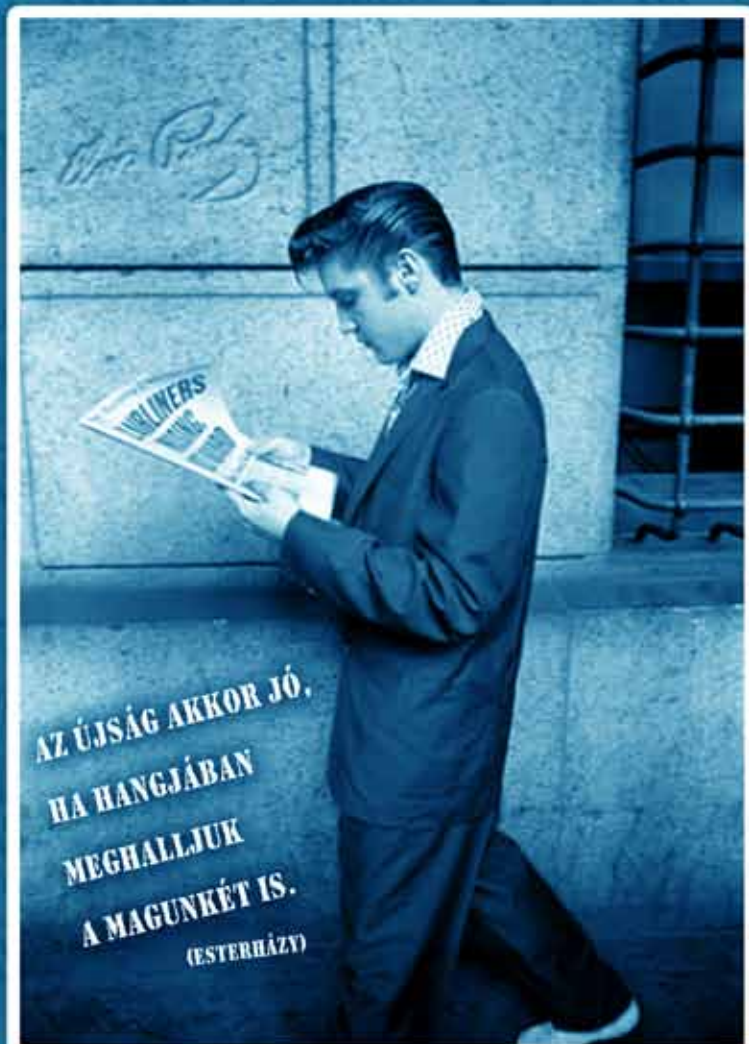
PIÁR FUTÁR

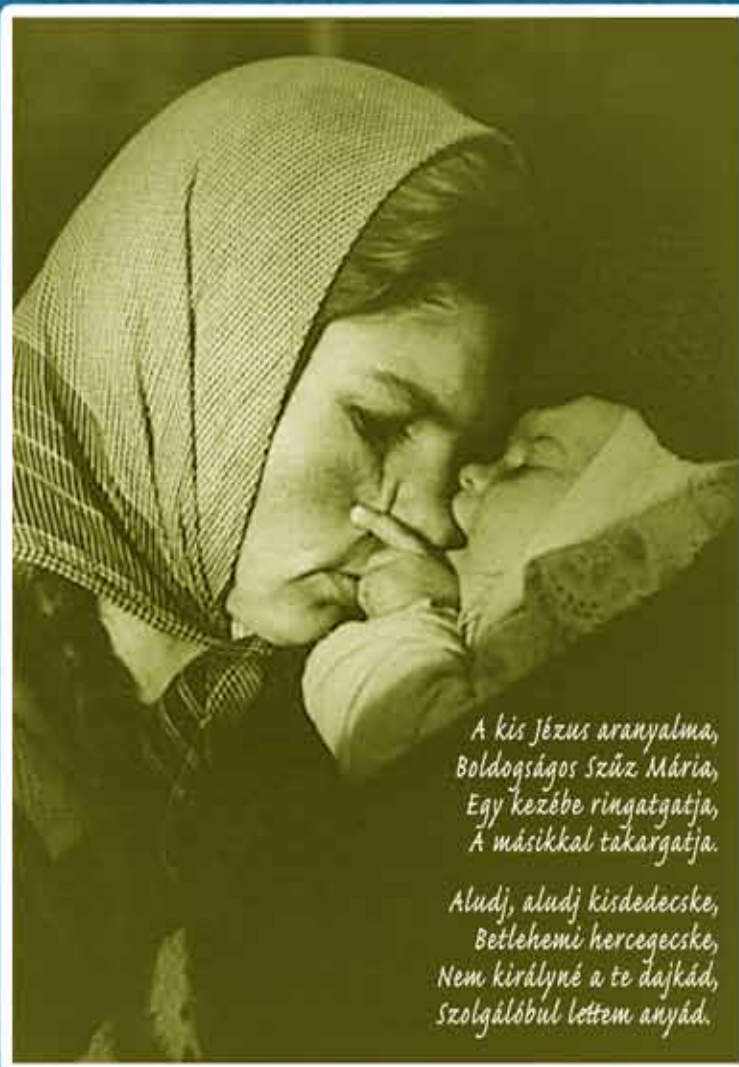
KISHARÁCSONY, NAGYHARÁCSONY

Mondtam volna, hogy vásárlással ünnepeljétek születésem napját?

AZ ÚJSÁG AKKOR JÓ,
HA HANGJÁBAN
MEGHALLJUK
A MAGUNKÉT IS.
(ESTERHÁZY)

*A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz Mária,
Egy kezébe ringatgatja,
A másikkal takargatja.*

*Aludj, aludj kisededecske,
Betlehemi hercegecske,
Nem királyné a te éajkád,
Szolgálóbul lettem anyád.*

**A SZEGEDI
PIARISTA ISKOLA
CÉLJAIT
A
DUGONICS
ANDRÁS
ALAPÍTVÁNY
TÁMOGATJA.**

BANKSZÁMLA SZÁMA:

**10402805-
28012423-
00000000**

A 250. tanév

*Eltéved, kinek az út az irány,
S nem a cél, ahová utat csinál.
(Illyés Gyula)*

Utakról és célokról szeretnék személyesen vallani.

1. A piaristák és én – avagy: hogyan keveredtem a buliba?

Rossz kisfiú voltam a Nagyvárosban. Egy idő után apám (aki a debreceni piaristáknál tanult) úgy látta jónak, hogy bead nevelődni a kecskeméti piaristák internátusába.

Első említésre méltó élményem volt 1963-ban Sík Sándor halála. A második, hogy lehívták szüleimet, hogy vigyenek. Nem vittek: kértek még egy utolsó esélyt. Mit tehettem?

Nem megszelídültem – csak megszoktam. Hamar barátokra leltem a kollégiumban, és megszerettem tanulni. Minden szakkörre, ami csak volt, eljártam. A Beatlesek és Illések kezét figyelve kicsit még gitározni is megtanultam. Ismerkedtem a keresztyén hittel (!) és a fegyellemmel. Kezdtém új környezetemmel megbarátkozni.

Másodikos voltam, amikor leküldött a prefektusom „jó viselkedésem” miatt Jelenits tanár úrhoz, a kollégium igazgatójához. Ahelyett, hogy lelki fröccsel látott volna el, kérdést tett fel: jól tanulok, szívesen foglalkozom társaim korrepetálásával – nem akarok-e piarista lenni? Nem – volt a sommás, döbönt válaszom. De ettől kezdve izgatott ez a megelőlegezett bizalom.

Negyedikés és szerelmes voltam, amikor Révai tanár úr meghalt. (Sokat mesélt nekünk a szegei talpas cserkészekről.) Ekkorra már biztos voltam, hogy tanítani szeretnék. (Apám politikai okokból nem fejezhette be az egyetemét.) Tavaszra érlelődött meg bennem az elhatározás: ha már lúd, hadd legyen kövér: megmutatom a piaristáknak, hogy lehet még jobban csinálni. Beállok ezért közéjük.

Azóta már beláttam: fiatalos lelkesedés volt ez. De azóta jól éreztem magam köztük...

2. A múlt – Mit köszönök elődeinknek?

Bűvös évszámok: 1712 – (1991) nekem 1992 – 2002 – 2012.

Mit köszönök elődeimnek? Elsősorban azt, hogy kitarítottak mostanáig: elhozták a népiskolát Magyarországra, újra-kezdtek, s reményük maradt építkezni: iskolát és templomot. Örülök, hogy az utóbbi húsz esztendőben részese lehettem az itteni akarásnak!

Két piarista diák nevét emelem ki a szubjektív közel-múltból.

Az egyik *Bálint Sándor* (1904-1980) néprajzkutató és művészettörténész, „a legszögédibb szögedi”, a 20. századi magyar néprajz és folklorsztika egyik legnagyobb alakja.

Az ő munkássága is arról győzött meg, hogy gyökerek nélkül semmit sem ér a kultúra: szellemi és vallásos életünknek

a hagyományokból (is) kell állandóan táplálkoznia. Ez erősítette bennem mindig a piarista múlthoz, pedagógiához való ragaszkodásomat.

És nem mellesleg: nemcsak tudós ember volt, hanem jámbor is: boldoggá avatása folyamatban van.

A másik *Zsigmond Vilmos* (*1930) szegei születésű Oscar-díjas operatőr. Azért is közel áll szívemhez, mert én is fotós családban nőttem fel...

De most egy számomra életirányt adó cannes-i fesztivál-díjas (1973) filmjére szeretném a figyelmünket irányítani.

A *Madárijesztő* hősei két emberi attitűdöt keltenek életre: Max (Gene Hackman) bumfordi, zsémbes, problémáit előszeretettel ökleivel rendező alak, míg Lion (Al Pacino), a madárijesztő a nehézségeket és konfliktusokat mindig jó kedvvel, szelíden, barátságosan szeretné megoldani. Bár – mi az evangéliumokból is jól tudjuk – a világ számára ez a megoldás nem nyerő, de nekünk igazából ez az egyetlen járható út – az evangéliumi Jézus útja.

3. A jövő – Lesz-e még és milyen lesz az 500-ik?

A vak is látja: országunk küszködik az oktatás-üggyel. Ennek – úgy gondolják – része az etika-oktatás. De hogy jut ki az erdőből, aki nem tudja, hová is akar menni?

Először alapvetően tisztázni kell értékeket – amelyeket a (keresztyén) múltban már nem egyszer megfogalmaztunk a történelem során. És ezután rendet kell teremteni a fejekben, szívekben, meg a társadalomban. Ez az értékrend lehet és kell, hogy alapja legyen az erkölcsnek! Ezután kezdődhet az oktatás...

Kalazanci Szent József és nyomában a piarista iskolák ismerték és ápolták ezeket az értékeket, kincseket. Nem maguknak, hanem hogy továbbadják! A kérdés az: lesz-e érdeklődő diák és befogadó társadalom? Ezt a gondot nagyon is átéljük századunkban.

A következő 250 tanév sikere egyrészt ezen múlik. De kell még valami, ami Kalazanciust is hőssé tette: az áldozatos és mindent le- és meggyőző szeretet.

Illyés Gyulával kezdtem, végül zárásként a debreceni *Stetka Éva Erősnek lenni* című izgalmas, emberiséget megszólító verséből idézek néhány sort:

*Minden veszélyben elkél a segítség,
S a háttországhoz kell a szeretet.*

*Lehet, hogy nagyon óvatosan élünk,
Lehet, nem tudjuk, mit kell tenni még.
Erősnek lenni, veszélyekben élnünk
A szív tanít meg, emberiség.*

Szegeő József SP

Elhangzott 2012. november 23-án, a patrocíniumi ünnepségen.

Miska bácsiról emlékeztünk

Régi szerzeteseknél, a sivatagi atyáknál alakult ki az a szokás, hogy tanács és eligazodás reményében felkeresték őket a városokból idősek és fiatalok. Azt kérték tőlük, adjanak nekik egy logiont, egy kis szócskát vagy egy rövid mondatot, amely személy szerint nekik szól.

Egyszer még szomorúan fogsz elmenni Szegedről – mondta nekem egykor Kovács Mihály. Nem emlékszem, hogy kértem volna tőle ezt a logiont, de mintha ő megérezte volna, hogy ha nem kérem is, szükségem van rá. Nem jövőmondás volt ez a mondat, hanem valóban logion. Egy olyan szó, amely nekem akkor is, azóta is segített az eligazodásban. Segített abban, hogy távlatban lássam az életem, mégpedig egy olyan életszakaszban, amikor mindaz, ami történt velem, szűkre vonta a látókörömet. Nem láttam ki magamból, és ezért nem tudtam megérteni sem az eseményeket, sem önmagam. Ez a mondat – „Egyszer még szomorúan fogsz elmenni Szegedről” – azt mondta nekem: van jövőd. Másféle jövőd van, mint amit a jelen alapján prognosztizálsz. Nyitott a jövőd, hiszen másként alakul majd, mint ahogy most gondolnád. Ne félj hát! Mivel tágas jövőd van, már most szabad lehetsz, már most másként élheted meg a mindennapjaidat, mint ahogy megéled. Ne félj! Él!

Profetikusként bizonyult ebben, de nem azért, mintha jövőbe látó lett volna. A próféták sem voltak azok. Hanem ahogy a próféták, Miska bácsi is tapasztalt ember volt, bölcs volt. Nem a jövőbe látott, hanem a jelent érezte, a valóságot tudta mélyen és tágasan felfogni.

Nem hiszem, hogy egyedül maradnék azzal a véleményemmel, hogy ez a bölcs emberség volt az, ami minket, akik ismertük őt, vonzott hozzá, és megfogott benne. Ettől volt atyai. Ettől volt erőt és életet sugárzó. Ez volt az a fókusz, amelyhez jó volt odalépni, eligazodást és megbékélést keresve. És ez az emberség volt az, ami érzékeny, logiont adóvá képesítette.

Érdekesen és természetesen a saját módjuknak megfelelően érzékelték ezt a vonzó emberséget a diákok. Voltak, akik a minorita rendházzal szemközti fodrásznál azt kérték a borbélytól, hogy Miska bácsis frizurát csináljon nekik. Ismerős, ugye, mindnyájunknak ez. Hajszo-brásza-tilag, azt hiszem, nem nagy ügy, látvány-

nak annál inkább. Éveken át közkezen is forgott a valamelyikük készítette kis ceruzarajz, amely Miska bácsit ábrázolta, ezzel a védjegyét jelentő hajviselettel.

Jól tesszük, ha tisztázzuk: a diák, a kamaszkor és a korai felnőtté válás határához érkező fiatal ember látszatra – főleg manapság – mintha csupán a külsőségre mozdulna rá. Egyáltalán nem így van. Sokkal inkább az az igazság, hogy a külsőség felől közelíti meg azt a tartalmat, amelynek az értékét megérzi. Az üzenet, az értelem vonzza, még ha úgy tűnik is, hogy csupán a látszatokat követi. Ha valaki, akkor éppen a serdülő éhezi az értelmet, és pástázza példát keresve a nagyobbakat. A Miska bácsis hajkorona átvétele ékes bizonyítéka ennek.

Nekem Miska bácsi csendességében volt valamiféle szomorúság, amelynek soha nem sikerült még csak a felszínét sem megbontanom. Mint valami patina, úgy volt ez rajta, legalábbis számomra. Mint a patina: leválaszthatatlan, és az értékét, a hitelét növelő. Lehet, hogy együtt jár az életkorral. Lehet, hogy együtt járt azzal a korrallal, amelyben élt. *Ottlik Géza Prózabeli jegyzetét juttatja eszembe a szomorúságról. Ezt írja Ottlik: „Ami pedig a boldog gyerekeket illeti, az a tapasztalatom, hogy azok – mint Cocteau Enfants Terribles-jének hősei, akikhez hasonlót többet is személyesen ismerek – gyakran nem akarnak felnőni, még harmincéves korukban sem. De igazában nem ezt akartam megírni. Magát a boldogságot akartam én gyanúba fogni, mert eszembe jutott saját gyerekkorom a kőszegi kato-*

naiskolában. Szép nagy kertben állt az intézetünk. A hálótermeket télen rendszeren fűtötték, enni is kaptunk, majdnem eleget, egyenruhánkat megfoldszták, ha rongyos lett: szó sem volt nyomorúságról. Csak éppen soha nem tehattünk mást, mint amit vezényeltek. Nappal és éjjel kísérettek öreink, váltott szolgálatban, afféle vérbeli porosz altisztek. Gond nélkül éltünk, házi könyvtárral és zuhanyfürdővel, mint egy gazdag állam fegyencei. Mégis szomorú voltam, hosszú éveken át. Néha játszottunk, néha nevtünk. Ott volt ez a szomorúság mindennek az alján. Tíz-tizenegy éves korunkban már nem tudtunk sírni, elvesztettük ezt a képességet. Eszembe jutott a szalmaszák. Eszembe jutott a sapkám mafla formája. A földszinti folyosó szaga. A szombathelyi országút, a két gyakorlótér, a téli vasárnap délelőttök. Ott tanultam meg a lázadást, a zsarnokság gyűlöletét, az élet ocmányságát és csodálatosságát, az emberek meg a magam természetének vad gonoszságát és szelíd jóságát. Az elnyomás ellenállásra nevelt, a parancsszó különvéleményre, magányra. Észre kellett vennünk, hogy a képzelet szabad, hogy csak a gondolataink és az érzéseink függetlenek; így érlelődött bennünk az egyéniség, végső menedékünk. Sok minden eszembe jutott, s azt gondoltam, amikor feljegyeztem két naptáromba ezt a pár szót, azt gondoltam, hogy semmi áron nem adnám oda gyerekkoromat egy boldog gyerekkorért; hogy nem szeretném, ha csupa-csupa boldog gyerek nőne fel ezentúl, olyanok, akik meg sem érthetnék az én gyerekkoromnak, vagy egyáltalán, emberi életünknek a szomorúságtól gyakran elválaszthatatlan szépségét.”

Lehet, hogy rosszul látom, de valahogy mindig az volt a benyomásom, hogy Miska bácsi nagyon jól megértene Ottlik szavait és érzéseit. Azt a fajta szomorúságot, amelytől nem idegen a szépség, hanem mélyebb, valóságosabbá, léttel telibbé, patinássá teszi.

Az ember mély ismerete ez, amely a saját embersége érzékeny és mély megéléséből fakad. Amelyet, ha akarunk, hívhatunk akár szomorúságnak is.

Mindenesetre a hit és a műveltség alapvető egymáshoz tartozásának a tudata származott ebből az érzékenységből. Az a meggyőződés, amelyet II. János Pál pápa érdekes szóhasználattal így nevezett: „kulturális szeretet”. Miska bácsi számára is fontos volt a műveltség ápolása. Ezért indított annak idején teológiai

képzést világiaknak, ezért rendezett kulturális eseményeket a templomban, és ezért szorgalmazta egy művelődési központ kialakítását a plébánia területén. Az hajtotta ebben, amit Boldog II. János Pál a kulturális szereteten értett, és ami nem más, mint annak a meggyőződése, hogy az ember szolgálata istenszolgálat. Hitvallás arról, hogy az Isten számára nincs fontosabb ügy az embernél. A kulturális szeretet nem a művészeti alkotások élvezetét jelenti. Természetesen ezt is; azt, hogy örömet találok a szépben. De mélyebben az ember szolgálatáról van szó. Arról, hogy az embertársat szolgálni nemcsak a legnemesebb tevékenység, hanem istenszolgálat.

Kalazanci Szent József nagy meggyőződéssel írt a rendtársainak arról, hogy a papságát teljes egészében megéli a tanárságban, a tanítói mivoltban. Miska bácsi ennek a kalazanciusi örökségnek volt a hordozója. Ezért volt lelkipásztorként egyben apostola a műveltségnek, és ezért érezhették meg papi lelkületét azok, akik a művelt emberrel vagy a tanárral találkoztak benne. A kulturális szeretet nem más, mint jelenlét az ember világában. Jelenlét akkor is, ha ez a világ embertelenné válik, akkor is, ha kifordul magából. A kulturális szeretet megélése Isten hűségéről szóló tanúságtétel.

Sokat foglalkoztat engem manapság a hűség. Van – nem is ritkán –, hogy zavar is. Az zavar, ahogyan beszélnek róla, ha elvárásaként, pláne magától értetődő elvárásaként hozzák szóba. Miska bácsi hűséges volt. Mégpedig úgy, ahogyan nem zavar; olyan módon, amelyhez tudok csatlakozni, amely életet: erőt és bátorítást ad. A Miska bácsi-féle hűség nagyon természetes. Utólag lehet csak észrevenni. Nem tervezett, nem hatalmas elszárából cementálódik össze, hanem kiderül róla. Az a fajta hűség ez, amely abban érhető tetten, hogy ott van, ahol lennie kell. És ha nem lenne, egy csomó minden nem lenne lehetséges. Nagyon természetes fajta hűség ez. És nagyon emberi. Megértő, megbocsátó. Olyan, mint a föld váratlan puhasága: felfog, ha elesel, s amíg elbukva fekszel, szelíden gyógyítgat. Nem számon kér, hanem a kiérdemelt természetességével tanít meg arra, miben is áll a hűség.

Mi, akik ma itt vagyunk, és hálásan idézzük magunk elé Miska bácsi alakját, nagyon pontosan tudjuk, hogy sem mi nem lennénk együtt, sem ez az intézmény, amely ettől fogva helyet ad ennek az emléktáblának, nem lenne itt. Más világ lenne, ha Miska bácsi nem lett volna ott, ahol volt, és nem az lett volna, aki volt. Természetesen, hűségesen.

A táblaállítás ezért köszönet és hála Miska bácsinak és Miska bácsiért, és egyben emlékeztető nekünk. Arra emlékeztet minket, gondoskodnak rólunk, van jövőnk.

„Egyszer még szomorúan fogsz elmenni Szegedről.” Mindig szomorúan megyek el. És tudom, így lesz ez ma is. Miska bácsi, köszönöm a logiónt.

Urbán József SP
Elhangzott 2012. november 22-én,
Kovács Mihály piarista emléktáblájának avatásán

A temesváriak is meglátogattak!

A patrocíniumi ünnepség pénteki napján, november 23-án temesvári testvériskolánkból, a Gerhardinumból jöttek hozzánk tanárok és diákok.

Az ünnepi szentmise előtt érkeztek, Papp Attila igazgató úr köszöntötte őket. Az érseki mise után körbevezettük őket az iskolánkban, amit megdicsérték, hogy milyen szép és modern. A program finom és bőséges

Fábrí Géza és Lipták Dániel tanár urak zenéjére mindenki táncra perdült, Fábrí-Ivánovics Tünde tanárnő vezetésével körtáncokat és páros táncokat tanultunk és elevenítettünk fel azok közül, amelyeket kintlétünk alatt sajátítottunk el szintén tőlük.

Miután kitáncoltuk magunkat, az aulában zártuk az összejövetelt. Papp Attila tanár úr Timit (a szegedi piár reklámárca) megajándékozta egy őt ábrázoló plakáttal. Lent egy kis eszemiszommal fejez-

ebéddel folytatódott, majd Újhelyi Zsigmond tanár úr részletesen bemutatva a kollégiumot is a vendégeknek.

Barkos Beáta tanárnő vezetésével kézműveskedésre nyílt lehetőségünk, méghozzá a tűzzománcozás technikáját ismertette meg velünk a rajzteremben. A részletes és érdekes bevezető után mindenki készített magának valamilyen emléket a találkozóról. A legtöbben keresztet csináltak, de a bátrabbak például pillangóval is próbálkoztak; az elkészült művek igen jól sikerültek.

tük be a napot, mialatt már a következő alkalom időpontját kezdtük el egyeztetni. Ezt már akkor mindannyian vártunk, amikor a vendégek autója kigurult a piárból. Így hát öt óra körül könnyes búcsút vettünk tőlük, és azóta várjuk a következő találkozásunkat.

Úgy gondolom, mindenki nagyon élvezte az együttlétet. Közben igen sokat nevtünk, és csak remélni tudom a minél hamarabbi viszontlátást és a hasonló programokat.

Bauer József 10. a

**Amikor tiéd lehet a világosság,
miért választanád a sötétséget?**

(Szent-Gály Kata)

KARÁCSONYI FÜSZEREK

Az ünnepek alatt kedveskedj valakinek valamivel anélkül, hogy megmondanád, te voltál!

5

Az „amerikai álom”

Az idei tanévben Bokor Dániel nem iskolánkban, hanem Amerikában tölti a tanévet a Global Outreach ösztöndíj jóvoltából. Ő is biztat Benneteket, hogy pályázzatok. Kérdéseitekkel Lévai Benedek 12. a osztályos diáktársatokat és Nagy Mariann tanárnőt keressétek!

Mint néhányan tudjátok, sikerrel pályáztam meg a Global Outreach ösztöndíjat, melynek köszönhetően most majdnem egy évet az Amerikai Egyesült Államokban élhetek, tanulhatok. A felkészülés hosszú volt, de annál hasznosabb. Sikerral kellett kitölteni egy kb. 30 oldalas jelentkezési nyomtatványt, természetesen angol

nyelven, és ha ez megfelelt, következett az interjú a program vezetőivel. Egy kisebb várakozás után a születésnapomon megkaptam az e-mailt, amely életre szóló lehetőséget jelentett számomra.

A nyáron a programot megelőzően és utána is részt kell venni egy táborban, ahol a visszaérkező diákokat hallgattuk elményeikről, készültünk, illetve ahol majd nekünk kell felkészíteni az új diákokat az év végén.

Augusztus 4-én indultunk útnak. Több társammal utaztunk, először Varsóba, majd onnan Chicagóba. Rendkívül hosszú, de zökkenőmentes útnak volt részünk. Az első hetet Wisconsinban a felkészítő táborban töltöttük. Nekünk, nebraskai diákoknak még egy tízórás kocsikázásban volt részünk, mire végleges helyünkre kerültünk, amit én úgy fogtam fel, milyen jó, hogy már ennyit láttunk Amerikából. A családokkal való találkozás izgalmas, kicsit feszült esemény volt.

Mikor megláttam a leendő iskolámat, nagyon örültem. Nagy, új, felszerelt, amerikai viszonylatban kemény iskola. Tehát minden jó adottsága megvan, és ezt most is így látom, sőt egyre jobban szeretem. A program a 11. évfolyamba he-

lyezi a diákokat. Tantárgyakat alapvetően mi magunk választhatunk, de a program megköveteli a hittant, az angolt és az amerikai történelmet. A tantárgyakat különböző szinteken lehet tanulni.

Sport szempontjából három részre van osztva az iskolaév: őszi, téli és tavaszi időszakra. Én őszi az amerikai focit választottam, amit egy pillanatra sem bántam meg. Ha ezt a sportot megismered, biztos szeretni fogod. A csapat összetartása példaértékű. Én kezdő voltam a korosztályomban, és párszor a nagyoknál is szerepet kaptam. Az utolsó meccsünkön még csapatkapitány is lehettem. Nem is kell mondanom, mennyi életre

let, tehetség, öltönyviselet és kérdezz-felelek. Mint kiderült, én voltam eddig az első cserediák, aki részt vett ezen, ráadásul második lettem (és én voltam az egyetlen 11.-es, aki elindult). A cserediákoknak meghirdetett tökfaraó verseny első helyezetteje lettem, szóval oda pakolom a magyar virtuozitást, ahova csak lehet. Az élet nagyon nyugsgó itt, de pont ezért élvezetes.

A „hostcsaládom” nagyon rendes, a „hostapa” vicces fazon. Nem szenvedek hiányt semmiben. Három „tesóm” van, de ők mind távol, egyetemen. Van két kutyánk, akik kicsit nehéz esetek, de aranyosak. Csomó helyen voltunk már, vásárolni, állatkertben (ami Amerikában az egyik legjobb, ha nem a legjobb), focimeccsen, amerikaifocimeccsen, ami elképesztő élmény. Ilyenkor csaknem az egész állam pirosba öltözik, mivel ez a csapat színe. A stadion mindig teli. Nem is csoda, mert Nebraska 50 éve tartja a rekordot az összes jegy eladásával meccsenként. A sulit előtt a „hostbátyám” elvitt golfozni is. Nagyszerű volt, és nem is könnyű, sőt edzésnek beillő, mivel nem golfkocsiztunk, hanem begyalogoltuk az egész terepet.

Az angolba nagyon hamar belerázódik az ember. Az első pár hét kicsit csöndes lesz a családdal, de utána könnyű.

Mindenkinek csak ajánlani tudom, aki teheti, jelentkezzen! A jelentkezés és a program minden részlete csak fejleszt az embert. Ez egyszeri, de egy életre szóló lehetőség. Veszítenivaló nincs. Félni pedig semmitől nem kell, én sem tettem, nem is tévedtem, minden csodálatos.

Dióhéjban ezeket osztom meg veletek, habár legalább tíz oldalon keresztül tudnék mesélni. Bővebb információt és képeket a blogomon találtok: bokszausaban.webnode.hu. Ha kérdéseitek támad, írjatok rám Facebookon!

Bokor Dániel
(Omaha, NE)

szóló élményem fűződik ehhez. Viszont az válassza, aki komolyan gondolja a heti hat edzést, mert minimum két és fél órá. De nem akarok megijeszteni titeket, próbáljátok ki, nagyon jó! Jelenleg úszok, ami szintén megerőltető, heti két kondizással reggel sulit előtt és délutáni edzésekkel minden hétköznap. Ezek a tevékenységek megtanítanak időt beosztani, és jó sok barátot szerezhetsz valük. Az iskolában programok tömkelege van, úgyhogy próbáljok minél többön részt venni, mint egyetlen magyar és egyetlen GO-s diák, kicsit kitűnni a kb. 700 diák közül. Tagja vagyok a Pro-Life közösségnek, amelynek révén januárban még Washingtonba és Philadelphióba is ellátogatok majd. Részt vettem a Mr. Skyhawk talent show-n, ami egy négyfordulós vetélkedő: strandvise-

Karácsonyi készülődés Mézespálinkával

A zene, az alkotóművészet szerves részét képezi életünknek. E nélkül jeles napjaink csak átsöpörnének rajtunk, mert nem tudnánk átélt értékményekhez kötni őket, a visszaemlékezéseink pedig csak tényszerű adatok felsorolásává válnának.

A patrocínium ünnepi eseményei még alig múltak el, a karácsony máris itt lebeg előttünk. A december hónap szokás szerint egy kicsit máshogy zajlik, mint a többi. Gyakrabban próbálunk, szeretetről szóló produkciókkal készülünk, hangszeres darabok, énekes kamaraprodukciók, énekkaros művek kerülnek elő, régi betlehemezések alakoskodó játékait idézzük. Először mindig erős izgalom lesz úrrá rajtunk: vajon meg tudunk-e újulni az idei darabjainkkal, lesz-e sikerük? Pedig azt hiszem, a karácsonyi felkészüléssel igazán nem kell semmi eddigit túlszárnyalni; a közös várakozás pillanatait kell majd átélnie fellépőnek és nézőnek egyaránt.

Az adventi időszakban folytatjuk a gyermektánccházat és a diáktánccházat énektanulással, kézműves ajándékkészítéssel egybekötve. Felidézzük a karácsonyi ünnepkör régi hagyományait, a lucázást, betlehemezést, regölést, háromkirályjárást.

December 16-án és 23-án a Népzenei Kamaraműhely énekel a Dóm té-

ren az adventi gyertyagyújtásnál.

December 18-án a Karolina Gimnázium kápolnájában adunk közös komolyzenei karácsonyi koncertet a Karolina művészeti iskolájával.

A fellépéseket a december 20-án 18 órakor kezdődő Mézespálinka című karácsonyi koncerttel zárjuk, amely nemcsak a mi közösségünkhöz szól, hanem tágabb körben mind a zokhoz, akik, látva a Piarista Gimnáziumban folyó művészeti törekvések erejét, megszólítva érzik magukat. Koncertünk arról a délvidéki hagyományról kapta a nevét, mely szerint mézes pálinkát kizárólag a karácsonyi ünnepkörben szabad inni. Az idei Mézespálinka koncert énekelt Balassi-versekkel kezdődik a most megjelent Repülvén áldjalak lemezünkről. Karácsonyi énekek friss feldolgozásai, régi népelemek és távoli tájak szeretethimnuszai csendülnek fel, meg-

elevenednek a karácsonyi ünnepkör dallamai, majd színjátcszóink betlehemes játéka vezet el bennünket egy XVII. századi ének átdolgozásához, melyet, reméljük, minden jelenlévő énekelni fog, hiszen a dal-
lam többször is elhangzik.

Elég nehezen találtunk rá a záróének dallamára, kezdetben egészen más felé kutakodtunk. Végül egy ötös Kájoni-ének reneszánszos lüktetése mozdította meg zenei fantáziánkat. A szövegek egy része a Kájoni Kancionáléból való, a tutti rész pedig Áprily Lajos-vers. A közj-

tékot az erélyi-moldvai táncdallamok motívumkincséből merítettük.

Bízunk benne, hogy akik szeretetben együtt szeretnének velünk ünnepelni, azok ott lesznek.

Fábri Géza

„A pálinkaivás belső utazás a lélek legrejtettebb zugaiba. Egyszerre van jelen benne a víz anyaga, a bor lelke és a vér szelleme. Fogalmat eme itóka természetéről az alkothat igazán, aki késő este, vagy éhomra, ebéd előtt, főlhőrpintett egy stampedli, mondjuk barackpálinkát. Az az ember birtokosa a legmélyebb tudásnak, az tudja, mi az agynak a vér, jóginak a transz, költőnek az ihlet.”

*Bozsik Péter:
A pálinka dicsérete
és más történetek*

Dr. Bubó és társai

December 11-én, kedden délután látogattott el a 8. a osztály 19 tanulója és osztályfőnöke a Móra Ferenc Múzeumba. Itt azokat az alagsorban lévő kitömött állatokat tekintettük meg, amelyeket Dr. Beretz Péter gyűjtött össze, és a halála után a múzeumra hagyott. Idegenvezetőnk nagyon élvezetesen beszélt az ott

látható, velünk farkasszemet néző állatokról. Többségében madarakat láttunk, ráadásul olyanokat, amelyek szinte mind őshonosak hazánkban.

Megtudtuk azt is, hogy hogyan is megy végbe ezeknek az állatoknak a kitömése: a folyamat neve dermoplastika, melynek során az állat testét

egy olyan fémvázra húzzák rá, amely az állaton belül van. A madarak koponyája eredeti, az emlősöké legtöbbször utólag készített. Kiderült az is,

hogy miért hívják a mesében Dr. Bubót úgy, ahogy: az uhu latin neve *bubo bubo*.

Ezt a látogatást is Rusz Gergő édesanyjának köszönhetjük.

Boga Szabolcs 8. a

KARÁCSONYI FÜSZEREK

Ne feledd: a karácsonyi nagytakarítás nem kötelező!

Mi jut eszembe a hitről?

A Hit Éve kapcsán megkértük iskolánk néhány dolgozóját, hogy néhány gondolatot fogalmazzanak meg a címben feltett kérdéssel kapcsolatban. A válaszokat az alábbiakban olvashatjátok.

Mit jelent nekem Isten szeretete? Nekem a HIT megtartó erő, a hétköznapok nehézségeiben egy segítő biztos pont. Van kihez fordulnom, ha bizonytalan vagyok, van kitől megkérdezni, hogyan, merre tovább. Van kire rábíznom a családom, a munkám, az életem. Istennél megpihenhetek a mindennapok nehézségei után, feltölthetlek, és új erővel indulhatok tovább.

Ádám Krisztina iskolatitkár

Hit nélkül nem lehet élni és alkotni. Sokat beszélhetnék csodákról az életemben. Ilyen az, hogy művész lettem. Korábban szerettem volna beállni a sorba, hogy olyan legyenek, mint a többi gyerek, de mindig kicsit másként láttam a világot. Aztán szenvedtem a túlérzékenységetől; mára már tudom, mindez Isten ajándéka, hogy rálépjek az útra, amit a lábam alá adott. Ez az út sem könnyű, csak mára már életemem lett a bizonytalanságban hallgatni a hitem jelentette hangra. Meggyőződés, igaz az a mondat, hogy egész életemben kerestem az Istent, s rá kellett jönnöm, hogy mindig itt állt a hátam mögött. Ha leülök dolgozni, s tiszták és szabadok a gondolataim, akkor úgy sikerülnek a dolgok, mintha valaki fogná a kezem. Tiszta gondolatok és érzések tiszta formát öltenek. Én csak eszköz vagyok. Ha magam akarok valamit nagyon kifejezni, sok szenvedés, keresés árán sem érek mindig célhoz. A mai önmegvalósító világban nekem az a nagy megvalósulás, ha Arany szavaival sikerül ember lenni mindig, minden körülményben. A jó szándék, az őszinte odafordulás, a hazugságmentes érzelmek és megnyilvánulások mind-mind Isten adományai. A hit segít eligazodni és úton maradni, nyitott szívvel fogadni a változásokat. A hitem és a gondolkodásmódom az, amit soha nem veszíthetek el, és ami tartást ad a mindennapokban.

Barkos Bea

A hit nekem az életet jelenti; bővebben pedig azt mondhatnám, hogy elválaszthatatlanul összekapcsolódik az életemmel. Egyrészt számomra nincs élet hit nélkül: a létem elképzelhetetlen, értelmetlen volna, ha Isten nem lenne ott benne. Emiatt vala-

A HIT ÉVE 2012-2013

hol nagyon tisztellem azokat az embertársaimat, akik hit nélkül is képesek a mai világban tisztességesen, pozitív szemlélettel élni. Másrészt azonban nem tudom elképzelni a hitemet az életemtől elválasztva: Istent nem pusztán e világban túli, tőlünk távol álló valóságként látom, hanem megtapasztalom, hogy Ő (Jézus) napról napra belenyúl az életembe, annak történéseibe, találkozásaimba; formál engem, élő és személyes kapcsolatban állok vele. Ez egy fantasztikus tapasztalat! Efelé próbálok segíteni azokat az embereket is, akikkel találkozom.

Böszörményi Géza SP

Gyermekkorom az ötvenes-hatvanas évekre esett. Zűrösök voltak ezek az évek, nem csak a politikai helyzet miatt, de az édesanyámat is elveszítettük ekkor. Édesapám a megélhetésünkért küszködött, s mi egymást neveltük a nővéremmel. Jártunk hittanra és időnként templomba is. Gyerekefjével nehéz volt szelektálni a sokféle behatásból... Aztán a gimnáziumi évek alatt súlyosan megbetegedtem és néhány év múlva meghalt a nővérem is, akit annyira szerettem. Húszévesen ott álltam a sírja mellett, és elemi erővel rám tört az érzés: mi is a hit. Hogy van valami transzcendens az életben, és én be akarom ezt fogadni magamba. Érezni akarom, hogy van egy mennyei atya, aki minden földi nyomorúság és keserv felett is ott tündököl és uralkodik „örökkön-örökké”, akihez hozzásimulhatunk fájdalomunkban, és könyöröghetünk, ha úgy gondoljuk, hogy beleroppanunk a súlyokba, amelyek ránk nehezdednek. Akihez megtérhetünk, ha már nincs itt tovább az élők között. Szerencsére olyan férjet találtam, akiben a hitben is társra leltem. Azon voltunk, hogy gyermekeinket vallásosan, hitben és szeretetben neveljük fel. Úgy, hogy mindig tudják, bizhatnak a teremtőben, mert ennek a világnak van gazdája, gondviselője. Nem csak véletlenül történnek a dolgok. Mindannyian úton vagyunk, és reméljük az üdvösséget, az eljövendő örök életet – és úgy kell élnünk, hogy majd méltók legyünk erre annak idején.

dr. Dénes Ilona iskolaorvos

A hit nekem: védőháló. Megtartó erő, kapocs az Istenhez. Bizonyosság a hétköznapokban, hogy a dolgoknak van értelmük, még ha jelenleg nem is látom ezt. Az egyik kedvenc rádióban van esténként egy beszélgetős műsor, ahol a műsorvezető mondani szokta: „A Jóisten x-re játszik.” Iz-

gis mondat, mit is jelent vajon? Nekem azt, hogy a Jóisten azért játszik x-re, hogy lássam be: nem, nem tudom erőből tolni az életem, a dolgaim, tutira el fog jönni az a pillanat, amikor bemegyek a templomba, rá tekintek, és azt mondom: „Ne haragudj, hogy kihagytalak...” A hit ez, hogy Ő segíteni fog, nem hagy magamra. Hogy érzem a jelenlétét, hogy rá hagyatkozhatom. Biztos alap, de dinamikus határral; van lehetőségem, hogy változzon a hitem. Hogy csökkenjen és nőjön. Jó érzés hinni. Jó, hogy hihetek. Istemben, az emberekben is, önmagamban is. Hála érte!

Nagy Mariann

Ebbe nőttek bele, elválaszthatatlan részévé vált az életemnek. Felnöve, próbatételeken és egymásra találásokon is átesve egy biztos vonatkoztatási pont. Fájdalmaim és örömeim egyaránt más dimenzióba kerülnek az által, hogy keresztény hitemen keresztülmegedem őket. A hitem hozott össze sok-sok emberrel, így ismerőseim, barátaim nagy részét ennek a közösségnek köszönhetem. Segít, megerősít és vigaszt nyújt.

Papp Attila igazgató

Az 1990-es évek közepén történt, amikor a Hittudományi Főiskolára jártam, ide, Szegedre. Az egyik vizsgámon éppen azt a tételt húztam ki, aminek az volt a címe, hogy mi a hit, és erről kellett volna beszélnem. Töredelmesen bevallottam a tanár úrnak, hogy nem igazán emlékszem, mi van a könyvben, de azt el tudom mondani, nekem mit jelent hinni. A „hitetlen Tamás” apostollal ellentétben számomra nem szükséges, hogy lássam, tapintsam Jézus Krisztust, ennek hiányában is tudom, hogy létezik, és minden igaz, amit tanított, mondott. Persze az élet nehézségei sokszor megpróbálják az én hitemet is, de ha visszatekintek, akkor azt látom, hogy ott van mellettem, és irányítja gondviselésével az életemet. Kisebb koromban, a faluban, ahol felnőttem, többször is ministráltam, még keresztúti ájtatosságokon is. Az egyik állomás elmélkedésében azt olvasta a plébánosom Jakab apostol szavait idézve: „Ugyanígy a hit is, ha tettek nem származnak belőle, magában holt dolog.” Ez a mondat mindig visszacseng a fülemben. Kevés az, hogy én hiszek az Istenben, de nem teszek semmit, hogy ezt a hitet mások is lássák. Ezért igyekszem úgy élni, hogy hiszek a láthatatlan Istenben, ugyanakkor tanításait megtartva szeretném Őt mások számára láthatóvá tenni. (A vizsgán részletesebben beszéltem, ötöst kaptam.)

Zsava Tamás

Karácsonyi ajándékba – őshal!

A maradványhal története

Az angolszászok karácsonykor nem halért mennek a piacra, hanem pulykát vásárolnak az ünnepi vacsorához. Tudunk azonban egy dél-afrikai angolról, aki élete legemlékezetesebb karácsonyát egy hálnak köszönhetette. Ez a karácsonyi hal pedig nem más volt, mint a Latimeria vagy maradványhal. A legszebb ajándék, melyet zoológus vagy paleontológus valaha elképzelt.

Az izgalmas történet Dél-Afrikában, az Indiai-óceán partján fekvő East-London városában kezdődött. 1938. december 22-én reggel – két nappal a szenteste előtt – a helyi múzeumban dolgozó Courtenay-Latimer kisasszonyt értesítette Harry Goosen kapitány, hogy az éjszaka egy különös halat fogtak, megnézné-e? A muzeológusnő le is ment a kikötőbe, ahol a legénység egyik öreg skótja megmutatta neki a kiselejtezett halakat, amelyek közül első ránézésre egyik sem tűnt túl érdekesnek. A kisasszony már épp távozni készült, amikor: „Egy kék uszonyt pillantottam meg, és odébb tolvá a halakat, szemem elé tárult a leggyönyörűbb hal, amit valaha láttam. Öt láb hosszú volt, és színjátékos ezüst foltok tarkították, halvány, mályvakék színben tündökölt” – írja naplójában.

Latimer kisasszony azonnal lerajzolta a látványos, másfél méteres halat, s a képet elküldte J. L. B. Smith professzornak, Dél-Afrika elsőszámú halbiológusának. A professzor azonban éppen karácsonyi szabadságát töltötte, és az ünnepek miatt a posta is lassabban működött, így csak hosszas levelezés és több hét után tisztázódott, hogy itt korszakalkotó felfedezés küszöbén állnak. Végül Smith professzor nem habozott tovább, és East-Londonba utazott, hogy saját szemével lássa a halat. Február 16-án pillantotta meg először, melyre így emlékezik: „Bár felkészülten érkeztem, mégis, amikor először megpillantottam, mintha villámcsapás ért volna, reszketni kezdtem és elgyöngültem, a testem bizsergett... Minden egyebet elfeledtem, aztán csaknem félve közelebb merészkedtem, megérintettem és végigsimogattam, miközben a feleségem szótlán nézett.” A professzor már ekkor tudta, hogy ez a hal a bojtosúszójúk közé tartozik – egy olyan halcsoportba, melynek tagjait addig csak kőületekből ismerték, hisz – vélték – már a dinoszauruszok előtt kihaltak.

Smith professzor Latimer kisasszony tiszteletére Latimeriának nevezte el a halat. Első leírása a halról 1939. március 18-án jelent meg a Nature folyóiratban Angliában. Alighanem ez

lehetett a legszenzációsabb állattani közlemény, amelyet e tekintélyes lapban valaha is közétettek. A felfedezés mérhetetlen visszhangot váltott ki a tudományos világban, s hetekig erről cikkezett a napi sajtó is.

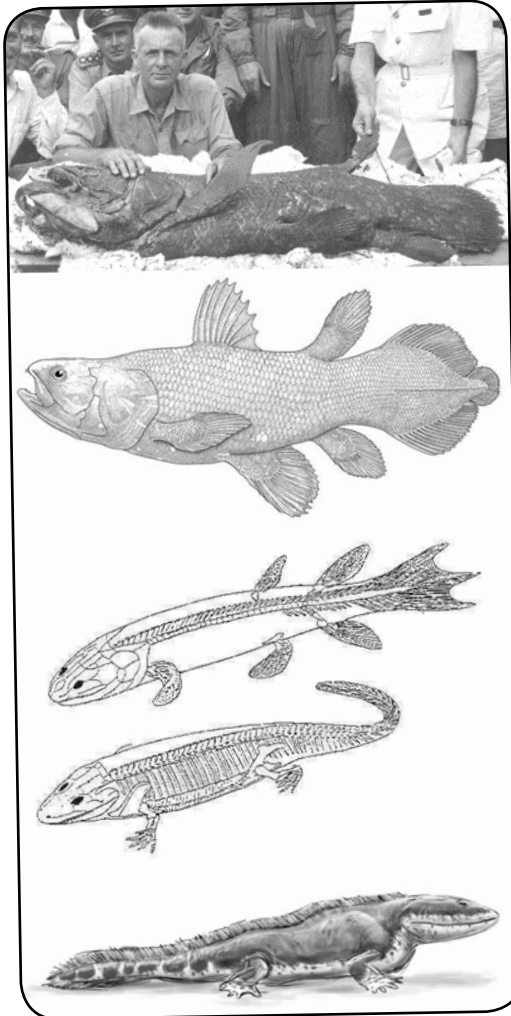
Közben Smith azon volt, hogy a kitömött példány mellett végre egy frissen fogottat is tanulmányozhasson. Röpcédulát nyomtattak több tízezer példányban a hal fényképével és leírásával, s a környék összes halászfalujába és kikötőjébe eljuttatták. Száz font jutalmat ígértek a megtalálónak. Legalább három-ezer kilométernyi partszakaszt fésültek át, kikérdezték a halászokat és tengerészeket, átvizsgálták a halpiacokat, kutatóhajókat indítottak. Mindhiába: teltek-múltak az évek, de a hal nem került elő.

Újra eljött egy karácsony, 1952 karácsonya. Smith professzor éppen egy expedícióról tért haza. Otthon nagy halom posta várta, közte egy távirat. Amikor elolvasta, ugyanaz a borzongás fogta el, mint tizennégy évvel korábban, mikor először meglátta a Latimeriát. Megvolt a második példány! A Comore-szigeteken fogták ki, Madagaszkártól északnyugatra. A professzort tehát 3000 km választotta el a haltól, de nem ijedt meg: magának a dél-afrikai miniszterelnöknek, Daniel Malannak a segítségét kérte az ügyben, aki megértőnek mutatkozott, és egy katonai repülőgépet bocsátott a rendelkezésére. December 29-én a comore-i lakosok és a bámész kikötői munkások tanúi lehettek, amint egy komolynak látszó férfi sírva borul térdre egy hal többnapos teteme előtt. Smith számára ez a perc tizennégy év szakadatlan kutatásának gyönyörű befejezését jelentette.

De miért is korszakalkotó jelentőségű a zoológia történetében a maradványhal fölfedezése? Ez a faj egy olyan halcsoport utolsó élő képviselője, amely a gerincesek legnagyobb „kalandjában”, a szárazföld meghódításában vett részt. E halcsoportot már az 1800-as években is ismerték, de kizárólag kőületekből.

Bojtosúszójúaknak nevezték el őket, hisz nem a szokásos, úszósugarakkal feszített páros úszóik voltak – mint pl. a pontynak és a csukának –, hanem vastkos csontnyélen ülő, izmos cafrangokban végződők. Ezek a halak a földtörténeti óidőben, mintegy 420 millió éve jelentek meg, s a legősibb szárazföldre kilépő kétélű gerincesek, az Ichthyostegák ősei voltak. Csontos-izmos úszóikból alakultak ki az szárazföldi gerincesek végtagjai: a mellső és hátsó lábak. A bojtosúszójú halak tehát az összes kétélűnek, hullőnek, madárnak és emlősnek, tehát végső soron nekünk, az embernek is őseik. A Latimeria pedig ennek a rendkívül jelentős halcsoportnak az utolsó mai képviselője, igazi élő kőület.

Szabó Gábor SP
kalazantíner

Karácsonyi konfliktusok

Nagy-nagy szomjúság van bennünk a karácsonyi idill után, és azoktól az időszámításunk kezdetén történt dolgoktól – mint valami lelki narkotikumtól – teljes kikapcsolódást várunk. Békés, konfliktusmentes ünnepet. Talán azért is, mert életünkben túl sok a megoldatlanság, a törött kapcsolat.

Ma mégis arról beszélek, hogy mennyire nem volt konfliktusmentes az az első karácsony. Nem ünneprontó akarok lenni, hanem sokkal inkább segíteni sze-retnék azoknak, akiknek szintén vannak karácsonyi kudarcuk. Gondolataimban most az a dévai orvos jár, aki – sem nem orvos, sem nem dévai már – családjá nélkül, munkanélkülként „ünnepel”. Nem is olyan régen még gyönyörű háza volt, két szép gyermekkel, és jól menő vállalkozása. Úgy tudta, hogy harmonikus, boldog házasságban él, igaz, más volt ugyan az asszony vallása és anyanyelve, de ő nagy-nagy kitartással, magát nem kímélve dolgozott a családjáért, s irigylésre méltó jólétet biztosított nekik. Azonban törékenyek bizonyult ez a boldogság. Felesége egy idő után elkezdte kérlelni,

hogy írassa rá a vállalkozást, s amikor ezt a férfi megtette, az asszony beadta a válópert. Vajon mit érezhet most a szeretet ünnepén az, akit éppen a legbensőbb szövetségese árult el? Ráadásul most mindenki őt tartja bolondnak azért, mert így szeretett: feltétel nélkül. S az okosok azt tanácsolják neki, hogy minden meg-lévő és nem lévő pénzt költse bírósági perekre. Vajon karambol nélkül be tudja-e venni ezt a kegyetlen sorsfordulati hajtúkanyart? De melyikönknek nem jut ki a bajból? Itt vagyunk mi is a sebeinkkel, nyomorúságainkkal, történelmi és társadalmi hajótöréseinkkel, és lehet, hogy félve nézünk egy olyan bibliai tükröbe, amely szintén bajt mutat. De hitmentes szerint ennek a magunkra vétele átváltozhat olyan szent teherre, amelytől könnyebbedhet a sajátunk. Ezért hát lélekben álljunk most mi is a jászol köré, és szemléljük az ott történeteket!

Mária feje köré glóriát festett az utókor, de hogy milyen is lehet egy frissen szült fiatalasszony, akit útközben érnek utol a megfélemlítően nehéz

órák, azt leginkább azok az asszonyok tudják, akiknek nehéz szülésük volt. Máriának sem volt kéznél a „megszokott orvosa”, a „szülőszoba sterilitása”, hanem egyszerre kellett megküzdenie a fárasztó út töredelmével és a szülés kínjaival. Ki segített neki? Akadt ott egy bába abban a nagy tülekedésben? Vagy mindössze József volt utalva? Vajon amikor az angyal bejelentette neki a különleges gyermek jöttét, erre gondolt? Hogy ilyen körülmények között ad neki életet? Mennyi félnivalója lehetett: Vajon lesz-e elegendő teje, bírja-e majd a gyermek az utazást?

„Először azért kell örülni, mert Isten emberré lett, hogy ember lenne Isten.
Másodszor azért, hogy az Úr lött szolga, hogy a szolga lenne úrrá, és mennyországnak királya.
Harmadszor azért, mert Isten mennyországból leszállott, hogy ember földről mennyekbe fölmenne.
Negyedszer azért, hogy Isten lött embernek fia, hogy ember lenne Istennek fia.
Ötödször azért, mert az haláltalan Isten lett halálössé, hogy az halálos ember lenne haláltalan.
Hatodszor azért, mert az gazdag Isten lött szegényé, hogy szegény ember lenne gazdaggá.”

a Cordines-kódex karácsonyi prédikációja

Mária egyszerre él át két, homlokegyenest ellenkező dolgot: a beteljesülést és a szétszakítottságot. Örömet, túláradó boldogságot, és fájdalmas sebeket. Magában össze kell dolgoznia a kétféle valóságot: királyi ígéret és véres szalmazsák. Templomi áhítat, de nem függönyökkel és szőnyegekkel borítva, hanem szalmával, sárral, esetleg állati ürülékkel. Nem légrfrissítőkkel illatosítva, hanem tömény istállószaggal. Nagy-nagy földi szegénység, és isteni gazdagság, mennyei ígéretekkel.

Minden anya fényes karriert álmodik a gyermekének, Mária számára mégis riasztó az, hogy alig tarthatja karjában a gyermeket, már mások is igényt tartanak rá, hiszen ezek a kisdedet ünneplő, ismeretlen pásztorok üdvöztönek nevezik. Mária az isteni ígéretekkel a szívében forgatja, pedig majd az ő anyai boldogságát is eles tör járja át (Lk 2,35). Már most elkezdődik benne az a küzdelem, amely gyakran a női lét kettős alapélménye: kisajátítani és felajánlani. Szeretné teljes mértékben birtokolni azt,

amiért megszenvedett, mégis meg kell osztania a látogatókkal, s legfőképpen Istennel. Hányan élék át, hogy a kapott boldogságot túl gyorsan kell visszaadniuk, még mielőtt igazán megmelegedett volna náluk, vagy hogy az ajándékot mintha csak félig tarthatnák a kezükben! Mária különös boldogsága egyben legnagyobb konfliktusforrása is.

De ott állnak a betlehemi jászol körül az egyszerű, mezítlásos hívek, a pásztorok is. Az ő helyzetük sem idilli! Nem könnyű a kijelentés hordozójának lenni. Közvetlenül szölt hozzájuk az angyal, pedig korábban úgy tudták, hogy az égi jelenés a papok és a bölcsek dolga. A pásztoroknak is munkába kellett venniük a kétféle valóságot: a beavatottságot és a kitaszítottágot. Tudjuk, hogy az Újszövetség korában a pásztor-nép volt a legalja társadalmi réteg, a vallásos körök számára ugyanolyan megvetett, mint a vámszedők. A státuszuk miatt a társadalom peremére került emberek most egyszerre, minden előzmény nélkül központi szerepet kapnak: papi feladatot, örömmüzenet-hirdetést, angyalszó-továbbítást. Nem

kis munka a mikrofont a kezébe vennie annak, akihez szinte hozzánőtt a leghatósó szék. Nem utasítottunk mi még soha vissza angyalsugallatot azzal, hogy Istenem, ugye még Te sem kérhetsz olyat tőlem, ami a papok dolga lenne?

De a történetből van áthallás a kisebbségi lét paradigmájára is, mégpedig az, hogy éppen a peremre szorított közösség válik üzenethordozóvá. Vannak dolgok, amiket csak a széleken lehet átélni, amit a központ forgalma és tülekedése elnyom. Mintha az igazán lényeges a szélen válna láthatóvá! Az, ami a paloták lakói számára megfoghatatlan, viszont eljut még az évezredek távolából is ahhoz, akinek van „halló füle”. A vágyva vágyott beavatódás és bennfentesség nem az elmenekülő jussa, hanem azé, aki mer hű maradni a pásztorsorshoz, és képes azt küldetésé formálni.

Mert Isten ígéreteit, üzenetét valóra váltani mindig munka. A beavatottság feladatot és kockázatot jelentett a pásztoroknak. Ott kellett hagyniuk a nyáját, a hivatalos munkát és mun-

kaidót, és útra kellett kelniük, és a szó mellé tapasztalatot társítaniuk. Keresni és találni, nézni és a hit szemével látni: egy fiatal, hajléktalan, gyermekes házaspárban királyi szülőket, az istállóban a templomot. Óh, mennyi bizonytalanság, mennyi konfliktushelyzet, mennyi elakadási lehetőség! A pásztorok, az egyszerű, tanulatlan emberek mindezeket győzték hittél és kíváncsisággal, és nem vétették el a célt. Megláthatták azt, amiről hallottak. Vajon meddig őrizték a szívükben ezt az új tudást? Ráismertek a betlehemi kisdudra a Jordán vizében megkeresztelkedő Jézusban? Vagy volt közöttük olyan, aki továbbkísérte őt az útján – legalább lélekben –, netán el egészen a keresztig? Vajon mennyire futotta az angyali ígéretből? Egy biztos: a hitben, az ígéretben járás akadályai az idő múlásával nem fogytak, hanem csak nőttek. Egy angyalérintés bizonyosan nem lehetett elég. De ennek a betlehemi közösségnek van egy szótlan, rangrejtett szereplője is, akinek szintén nagy utat kellett megtennie a bölcsőig, s ez József. Az ő apaságát sem nevezhetjük konfliktusmentesnek!

Vajon amikor megpillantotta Máriát, s amikor beleszeretett, ilyen családi életre gondolt? Mit érezhetett ő a különös dicsőítések hallatán? Dagadhatott-e a keble az atyai büszkeségtől, amikor valójában nem is az övé volt a gyermek? Mégis neki kellett vállalnia a teljes szolidaritást vele, s az anyjával.

Neki is munkába kellett vennie az egymásnak ellentmondó realitásokat! Magaénak vallani valamit, amit ő nem akart, ami nem tőle van. Vajon fel tud-e majd nőni ehhez a feladathoz? Tudja-e úgy nevelni, hogy erről számot adhasson majd annak, akie igazán a gyermek?

József nagy kérdése a bölcső körül, hogy beletanul-e ebbe a kölcsönnapaságba, vagy kimarad belőle? Hiszen hány férfi hagyja ki a saját apaságát különböző jogos és jogtalan indokkal, és mostohább a mostohánál is a gyermekéhez! Vajon József tud-e hű lenni a kevésben, ami olykor erőteljes meghaladóan sok is? Hiszen az isteni gyermek veszélyt is hoz rájuk! Menekülni kell vele Egyiptomba! Családi életét bevándorlóként kell elkezdni idegen kulturális és nyelvi közegben! Pedig indíthatná fiatal-felnőtt életét a falujában, megszokott környezetében, családjá és barátai segítségével! Mindezt a sok gondot, fáradságot Mária mástól való gyermekéért...

József gondja megjelenít valamit, ami a férfilét alapkonfliktusa: dolgozni, fáradni, felelősséget vállalni valamiért, ami nem az övé, amit soha nem birto-

KARÁCSONYI SZERETETHIMNUSZ (Az 1Kor 13 karácsonyi változata)

Ha a házamat fenyőágakkal, gertyákkal, égőkkel és csilingelő harangocskákkal díszítem fel, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint díszlettervező.

Ha a konyhában fáradozom, karácsonyi süteményeket sütök kilószámra, ízletes ételeket főzök, és az evéshez csodálatosan megterített asztalt készítek elő, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint szakácsnő.

Ha a szegénykonyhában segítkezem, az öregek otthonában karácsonyi énekeket zengek, és minden vagyonomat segélyként elajándékozom, de a családom felé nincs bennem szeretet, mindez semmit nem használ nekem.

Ha a karácsonyfát csillogó anygalkákkal és horgolt hópelyhekkel díszítem fel, ezernyi ünnepen veszek részt, a templomi kórusban énekelek, de Jézus Krisztus nincs a szívemben, akkor nem értettem meg, miről is szól a karácsony.

A szeretet félbeszakítja a sütést, hogy a gyermekét megölelje.

A szeretet hagyja a lakásdíszítést, és megsókolja a házastársát.

A szeretet barátságos az idő szűke ellenére is.

A szeretet nem irigyel másokat házukért, amiben jól kiválasztott karácsonyi porcelán és odaillő asztalterítő van.

A szeretet nem kiált rá a gyerekekre, hogy menjenek már az útból, hanem hálás érte, hogy vannak, és útban tudnak lenni.

A szeretet nem csak azoknak ad, akikről kap is valamit, hanem örömmel ajándékozza meg épp azokat, akik ezt nem tudják viszonzni.

A szeretet mindent elvisel, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr.

A szeretet soha el nem múlik.

A videojátékok tönkremennek, a gyöngyösek elvesznek, a számítógépek elavulnak.

De a szeretet ajándéka megmarad.

kolhat. Megküzdene a láthatatlannal, a nálánál hatalmasabbal, de hogyan? Túlságosan közel került hozzá az isteni felségterület! A férfinőség lényege: biztonságot, életeret nyújtani a bizonytalanban, védeni, óvni a gyengét. Irányítani – de hogyan, amikor a helyzet olyan, hogy a híres férfiész kapitulálni kényszerül? Amikor minden jó szándék mellett is holtvágányra kerülhet egy család élete! Hithős az, aki ilyenkor engedelmesen és ihletetlen, nem a saját feje után menve, hanem a férfigolika helyett az irreálisnak tűnő angalszót követve cselekszik.

Lehet, hogy József azért tudott igent mondani, mert ott a bölcsőnél átélte valamit az adoptálás misztériumából, abból, hogy Isten is befogad bennünket, megengedi, hogy az ő gyermekeinek hívattassunk (Jn 1,12). S ezt a hatalmat nekünk szabad továbbadnunk, másokat is részesítenünk ebből. Hittél téve ezt – felér akármilyen gyermeknevelési segéllyel!

A jászol körüliek életét figyelve felsóhajthatunk: szép kis konfliktusgyűjtemény, és mindez a karácsonyi idillből! Válogathatunk belőle, ki-ki találhat magának testre szabottat.

Azért akármennyire hasonlítanak is a gubancaink, mégis van egy alapvető különbség: az, hogy ezek a bibliai konfliktushordozók mindnyájan angyal-érintett emberek. Kinek-kinek a saját túlnani éneke, álma, jelenése alaposan megkavarta nyugodt, mély és életrendjét, de azért mégiscsak boldogságosan tették, amit tettek. Ők mertek jelen lenni mindkét valóságban: a „halk és szelíd szót” nem elhallgattatni, hanem léletté küszködni dicsőséges és árnyékos oldalával együtt. Bolondul hittek, mert beavatottak voltak mindnyájan, de kiváltságosak is, mert földi történetük egy részét úgy hívják: üdvtörténet.

Szavaik, döntéseik, sorsuk számunkra mint, hogyan válaszolhatunk arra a meghívásra, amely nekünk is szól, mert az üdvtörténelembe való beavatódás még nem ért véget.

Ne akarjunk konfliktusmentes karácsonyt, ha már az az első, a bibliai sem volt az! Visszont ne hagyjuk ki az angyalérintéseket, hogy tudjuk hordozni mindkét valóságot: hittél, olykor éles karddal átjárta, és mégis boldogan.

Vörös Éva

In: *Érted vagytok* 2006/6

KARÁCSONYI FŰSZEREK

Ne feledd: minél drágább egy játék, a gyerekeid annál inkább a dobozával szeretnének játszani.

Kosztolányi Dezső: Öreg pap

Gyermekekoromban még angol-búr háborút játszottunk. Az egyik fél volt a „maroknyi szabadságszerető” búr nép, a másik az angol, a „zsarnok”, aki lábbal tiporja a hősöket.

Egy vasárnap, minekelőtte templomba mentünk volna, az osztályban gyülekeztünk. Akkor is kitört az angol-búr háború.

Általán mindenki búr akart lenni. Az erősek, a markosok, az erőszakosak azonnal kinevezték magukat búr fölkelőké, harcosokat toboroztak zászlójuk alá, s az a néhány fiú, aki tétovázott, elmélázott, a gyöngé és csenevész, a természeti kiválasztódás és a többség rémuralma folytán, angol lett. Nekem is többnyire ez a szerep jutott. Ezt annak idején váltig szégyelltem. Nem is mertem bevallani senkinek. Csak most beszélem el, miután időközben sikerült tájékozódnom, hogy nem is olyan roppant szegényen ahhoz a néphez tartozni, mely megteremtette a szabadelvűséget, a világkereskedelmet, és olyan férfiakat ajándékozott a világnak, mint Hume, Newton és Shakespeare. Hogy a búrok mit műveltek azalatt, arról nincs tudomásom.

Aztán az iskolai viadaloiban a harc eshetősége olyan volt, hogy több hősiség kellett angolnak lenni, mint búrnak. Az arány itt tudniillik teljesen megfordítódott. A „maroknyi szabadságszerető” nép basáskodott, püfölte-pofozta az angolokat, gyomrozta a zsarnokokat, akik szegények már az első pillanatban a földön hevertek.

Én is így feküdtem lenn a tanterem padlóján, fölöttem egy csomó vastag kamasztesttel, mely mozgó, izgatott rétegben helyezkedett fölém.

Egyszerre nyílt az ajtó. Latintanárunk nyitott be, az osztályfőnökünk. Papok tanítottak bennünket, derék, tudós papok, akik mind testi, mind lelki jóvoltunkra atyai szeretettel ügyeltek.

Latintanárom különösen szigorú volt. Megkövetelte, hogy még álmunkban is elfújjuk a rendhagyó igéket, és jaj volt annak, aki valamit elvétett. Ezt gonosztevőnek nevezte. Nem türelmetlenségéből vagy elvakultságából. Belül, a lelke mélyén valóban meg volt győződve, hogy aki nem szereti a latin nyelvet, és nem hordja szíven a rendhagyó igék ügyét, az a társadalom szemete, gonosztevő és hazaáruló.

Amikor ő feltűnt az ajtó keretében, az ellenségek, akik az imént még oly ádáz küzdelemben gabalyodtak össze, a meg egyezés minden reménye nélkül, hirtelen békét kötöttek. Ki-ki a helyére ugrott. Én

tápáskodtam fel utoljára, mert legalul kerültem.

Nem szólt semmit. Gúnyosan a fejét csóválta, rosszszallóan pillantott utánam, amint hajlongva padomba sompolyogtam.

Csak a mise alatt vettem észre, hogy új tavaszi ruhám, melyet ezen a napon vettem föl először, elszakadt. Kabátom alján elég nagy hasadás tátongott.

T u d t a m , hogy mit jelent ez. Apám, ha meglátja otthon, elnadrágol. Egyelőre tenyereimet szorítottam rá, mint valami sebre, hogy gyógyuljon. De mihelyt levettem róla a tenyereimet, a súlyosan sérült beteg kelme lefittyent. A seb gyógyíthatatlannak mutatkozott.

Mise után a kápolna alatt ott állt a latintanárom. – Miért sírsz? – kérdezte keményen. – Eltépték – hebegtem, és mutattam. – No lásd – bólintott –, megéremtelmed, haszontalan.

Nézte a kabátom, valamin tűnődött, így szólt: – Gyere velem.

M e n t e m a hosszú, sötét folyosón utána. A folyosó végén volt a cellája. Kinyitotta az ajtót egy nagy kulccsal. Szűk kis cella volt. A vasrácsos ablakon virágcserepek álltak. Fekete nedvességfoltok ütözködtek ki a sárga falon. A falon csak feszület lógott meg egy Szűz Mária-kép.

– Vesd le a kabátod – parancsolta.

Fogalmam se volt, mi következik ezután. Azt hittem, hogy elkobozza a kabátomat, és mint bűnjetel átadja az igazgatónak, vagy valami borzalmas fegyelmi eljárás következik, beláthatatlan következményekkel. Némán levettem a kabátom. Ő átvette némán.

Az ablak mellé ült. Ott kihúzott egy fiókot, abban hosszan-hosszan keresgélt. Föltette a pápaszemét. Tűt vett elő, cernát, foldozófát. Nyálazta a cernát. Bandszíva trafálgatta vele a tű fokát. Végre befűzött, varrni kezdett. Varrta a kabátom.

A magányos férfiak gyakorlottságával varrt, de sokáig tartott, amíg elkészült vele.

K ö z b e n gondolkozhattam arról, hogy mi történik. Először is megdöbbentem, hogy közösséget vállal egy nebulóval, és cinkostársként leplezi azt, amit büntetnie kellene. Másrészt vasárnap tilos varrni. Ezt a napot pihenéssel, elmélkedéssel, Istennek tetsző cselekedettel kell megszentelni. Aki varr, az bűnt követ el. Azon tépelődtem, vajon nem jut-e bűne miatt a pokolba, az örök kárhozatba. Ma már tudom, hogy nem. Azóta ha szentekről, földi angyalokról hallok,

mindig túvel-cernával képzelem el őket és foldozófával.

(1930)

„A nevelés feltárás. Szögezzük le tüstént, hogy ez több annál, mint egyszerűen engedni, hogy a fiatalok kibontakozzanak, és óvni őket e folyamat során. Ugyanis minden találkozásunkban, még akkor is, ha csak annyira akarunk valakit megérinteni, mint ahogyan az ég érinti a fák hegyét, mindig jelen van valami erőteljes találkozás, a te kimondása. Itt kezdődik igazi hatalmunk és felelősségünk. Az ember még a legkevésbé önkényes tetteiben is hatalmat gyakorol, s minden azon múlik, tudja-e, mit cselekszik és tetteit odaigazítja-e a feladata által megszabott törvényekhez. Ugyan, mit ér, ha szerettek, de nem vállaljátok a felelősséget a következményekért! Akár szándékunkban áll, akár nem, mindig »valamire« nevelünk. S rajtunk múlik, hogy ez a valami olyasmi, amit nem akarunk vagy olyasmi, amit akarunk – önkény nélkül. Ez azonban egyértelműen csak egyvalami lehet: pontosan az, amit a nevelésben teszünk. Olyan módon élünk együtt az emberrel, hogy számunkra ő a másik, a te. Nem méregetve, hanem szemlélve, nem használva, hanem megvalósítva. Azt szeretnénk számára, hogy saját lényegének megfelelően éljen, hogy ez a lényeg számára és számunkra egyaránt valóban jelen legyen. Úgy szólítva őt, hogy te, és ezzel felkeltve benne a te tudatát. Megismertetjük a mindenséggel, és felébresztjük benne a mindenséggel szembeni bizalmat, hogy a velünk való kapcsolata révén megélhesse a teljes kapcsolatban való léte. Erre törekszünk, önkény nélkül. Nevelni csak az tud, aki ebben az örök jelenlétben áll, és igazából azzal nevel, hogy ebbe vezet bele.”

Martin Buber

A mundérvásárhelyi orgia

A szegedi Kiszínházban a napokban előadott *A mundérvásárhelyi búcsúnak* már a címe is sok asszociációt kelt bennünk. A búcsúról – az egyházközségek nagy ünnepe után – eszünkbe jut a falusi bazár a nagy ricsajjal, a forgókkal; és a jó öreg bácsival a lövöldénél, ahol elvileg „CSAK A TELJESEN ELTÖRT PÁLCA SZÁMÍT”, de ha elég sok pénzt hagyunk nála, készségesen odaadja a kiszemelt ajándékot, ha nem is céloztunk olyan ügyesen. A helységnév is nagyon szerencsés választás volt. Nem tudjuk, hol van, vagy hogy létezik-e egyáltalán, de mindenesetre elég távolinak, elég kicsinek és elég vidéknek hangzik. Aki élt falun, az könnyen felidézi ezt a hangulatot, és ilyen várakozással ül be a nézőtérre.

„Mikor? Mikor? Mikor?” – teszik fel a kérdést a kaptatos szereplők századjára is. „Mikor kezdődik a zene?” Én is ezt várom, kezdődjék már. Egy Vitéz László-reinkarnációtól megtudjuk, ezek a mai színészek a szörnyű színdarabokban csak erkölcsstelenkednek, bőfognak, pukiznak, gusztustalankodnak. Rádásul a nézők ezt is akarják! „Végre valaki kimondta” – gondoltam, és vártam, hogy ennek fényében igényes előadást láthatok majd. Persze ott volt bennem, hogy az ilyen búcsúféle vásári komédiákhoz hozzátartozik ez a fajta izléstelenség. „Hogy fogják ezt összeegyeztetni?” – kérdeztem magamtól.

Ezután elszabadult a pokol. A legolcsóbb altesti poérok következtek. Az előadást ezeken kívül olyan jól bevált eszközökkel próbálták még élvezhetőbbé tenni, mint az ellenkező nemű

szereposztás. (A *Szesélyes évszakok* Kató nénije óta tudjuk, milyen lehetőségek rejlenek ebben.) Bevetették a színpad a színpadon effektust is, ezzel megjelenítve a Mundérvásárhelyre érkező vándorszínház előadását. Ez a zsidók perzsa fogságának bibliai epizódjait dolgozta fel, és természetesen ebből sem hiányozhattak a különféle erotikus utalások. Az egyetlen dolog, ami tényleg dicséretet érdemel a színdarabban, a színészek fantasztikus játéka volt.

Az előadás végéig azt vártam, hogy legyen valami fordulat vagy pozitív kicsengés ebben a nagy fertőben. De amikor az egyik jelenetben öt percen keresztül állandó szellentéshang szólt a hangfalakból, amíg egy beszédhibás költő és a fogyatékos lánya próbáltak egy verset összerakni, feladtam a reményt. Rá kellett jönnöm, hogy a színdarab nem szól másról, mint hogy a rendező azzal az álszent, hazug céllal, hogy majd ő megmutatja, milyen förtelmes a mai színészet, hogy én is szörnyülködjek rajta, valójában lenyomja a torkomon ezt az egész mocskot, és azon kapom magam, hogy együtt nevetek azzal az öreg, primitív, részeg szereplővel ott a színpadon.

A búcsúnak vége. A forgósok összecsukták forgóikat, a lövöldések elvitték a bódéjukat, az árusok elpakolták a maradék portékát, a pénzt zsebre rakták, és eltűntek a faluból. Nem maradt más a téren, csak a sok szemét, amit a bazárosok hagytak maguk után, az emberekben pedig az átvertség és az üresség érzése.

Gábor Bence 12. a

WASSALBERT: MAGUKRAHAGYATOTTAK
Vannak olyan könyvek, amelyeket el kell olvasnia az embernek, mielőtt meghal. A Magukraahagyottak ilyen. Wass Albert erdélyi írónk műve nagyszerűen írja le a reménytelenek harcát, mindegy, hogy az a Kárpátok bércein, koreai vagy bolgár hegyeken folyik. Hatásosan ábrázolja az igazság álarca mögötti álszenteskedést a kormányok részéről, a kereszténység „halálát”. Mert ha a szabadságért harcolunk, meg kell halnunk, de „A halottak valahogy mégis csak megmentik a világot, újra meg újra”.

Anka, az ápolónő a hegygerincen talál egy sebesült amerikai katonát. A fiút nem tudja megmenteni, de az általa írt levelet eljuttatja az édesanyjához. A levél naplószerű írás, de tartalmazza a fiatalember visszaemlékezéseit Erdélyről és a magyar rokonairól. Végigkísérhetjük Ankát az '56-os Magyarországon, majd a vietnami háború „lázában égő” USA-n. A leigázottak elkeseredettségé és tudatlansága nagyszerűen tükröződik a lapokon.

„S mindezek mögött távol valahol egy érzéketlen nyugati világ, a maga

Könyvajánló

vendéglőivel, színházaival, vasárnapi kereszténységével, gótikus templomaival, fennhéjázó civilizációjával, közömbösségével és értéktelen jelszavaival, egy nagyképpű és gógös Nyugat, aki barbárnak nevezi azt, aki érte harcol, és akinek eszébe se jut, hogy kezét nyújtsa annak, aki elbukik ebben a harcban.”

Fábián Péter 10. a

PAULO COELHO: VERONIKA MEG AKAR HALNI

Lenni vagy nem lenni? Paulo Coelho napjaink talán legismertebb és legkedveltebb írója. A brazil származású férfi műveit számtalan díjjal jutalmazták már, és rengeteg nyelvre lefordították. Amellett, hogy regényeket ír, heti rendszerességgel jelennek meg írásai különböző újságoknál (ez a műben kap is egy kisebb szerepet).

A 24 éves Veronikának látszólag minden megvan, valamiért mégse boldog, és úgy érzi, hogy élete nem teljes. Ezért úgy dönt, hogy megöli magát. Ez

azonban csak félig sikerül, mert egy idegklinikán ébred, ahol közlik vele, hogy már egy hete sincs hátra.

Ez alatt a pár nap alatt Veronika új barátokra tesz szert, új dolgokat fedez fel magában, és rádöbben, hogy ebben a világban talán csak az örültek mernek igazán boldogok lenni. Gyűlölet, düh, szenvedély és szexualitás kiélése közben rájön, hogy létezésünk minden pillanata döntés élet és halál közt.

Az érdekes történet mellett még azért, illetve azoknak is ajánlanám a könyvet, akik általában nem nagyon szeretnek olvasni, mert a könyv rövid fejezetei miatt olvastatja magát – szerintem ezt az ilyen művekre lehet mondani, teljesen helytállóan.

Bár azt még hozzátenném, hogy a könyv megértéséhez egy bizonyos érettség szükségeltetik, ezért főleg az iskola idősebb korosztályának javaslom ezt a művet. (A könyvből készült filmet viszont senkinek sem ajánlanám, mert lebutítva és bénán dolgozta fel a regényt.)

Horváth Márton 10. a

KARÁCSONYI FÜSZEREK

Ha úgy látod, elég dísz van már a karácsonyfán, akassz rá nyugodtan még kettőt!

13

Levél a kirekesztésről

Tolerancia, elfogadás témakörben egy írássorozatot indítok útjára – mert fontosnak tartom szembenézni a kérdéskörrel: azzal, hogy mit teszünk mi, és mit tesznek velünk mindazon dolgok, érzések..., amelyek a témával kapcsolatban felmerülnek. A sorozatban érinteni fogom a nagy társadalmi kérdéseket is, de különös figyelmet fordítok arra, hogy mi személyesen hogyan vagyunk érintettek. Számítok kérdéseidre, véleményedre, élményeidre, érzéseidre...! Kérlek, írd meg ezeket – ezzel segítesz, hogy ne egy elméleti jellegű cikkgyűjtemény szülessen, hanem egy párbeszéd. Mert rólunk van szó – mindannyian nyakig benne vagyunk... Légy bátor, kendőzetlenül őszinte – a nyomdafestékekkel majd én törődöm.

Kedves Barátom! Talán a levélforma alkalmas lesz arra, hogy közel hozzák egy olyan témát, amely mindannyiunk életét komolyan meghatározza.

Mi jut eszedbe a „tolerancia” szóról?

Talán ilyesmi: eltűnni, kibírni vagy elfogadni; türelem – de meddig?; csak én legyek toleráns – velem miért nem azok?; hozzáállás; sztereotípiák; tekintet – szemébe nézni valakinek, vagy egyáltalán szembenézni ezzel a társadalmi szintű problémával, sebbel; félelem – vállalása valaminek; vélemény; valaki teljesen másmilyen vagy hasonló vagy ugyanolyan; valaki szemben áll vagy külön áll; egyéniség vállalása; általános vagy nem általános – normális vagy nem normális – elfogadott vagy nem elfogadott; zavar... Veled hasonló korú fiatalok egy csoportja ilyesmikre gondolt, amikor felvetettük ezt a kérdést. Érződik, hogy mindannyian érintettek vagyunk, nem bújhatunk el a kérdéstől. És az is érződik, hogy különbözőképpen keressük a válaszokat.

Egy csoportos kísérlet – „pedig csak játék volt”.

Megmutatok neked egy „játékot” arra, hogy hogyan vagyunk a tolerancia kérdésében mindannyian érintettek. Egy csoporttal játszottuk: mindenkinek volt egy jele – viselt magán egy jelet. Meg kellett keresni azokat, akik ugyanazt a jelet viselik. Hamar egymásra találtak. Csak az volt a baj, hogy nem mindenki jutott

be a csoportba – mert volt például egy olyan tag, akinek nem volt párja. Ő egyedül maradt, egyik csoport sem fogadta be, bár-hogyan próbálkozott is.

Amikor megkérdeztem, azt mondta: nem tudtam, hova kell mennem. Elvesztettnek éreztem magam. Zavart lettem – olyan furcsa volt. Amikor rájöttem, hogy sehova sem fogadnak be, egyedül maradtam, akkor először irigységet éreztem. Aztán amikor kinevettek, akkor dühös lettem – agresszív.

A csoport döbbenettel állapította meg, hogy kinevették. Észre sem vették, hogy mit tesznek. Nagyon mélyen érintette a résztvevőket a dolog, „pedig csak egy játék volt”.

Félelmetes kicsiben látni, hogy milyen egyszerűen összeáll annak a képlete, ahogyan nagyban működnek a dolgok.

Jelet viselünk.

Jó, ha megbarátkozunk azzal a ténnyel, hogy mindannyian jelet viselünk. Van, amiről tudunk, és van, amiről nem. Ráadásul ezeknek a jeleknek egy jó részét nem mi választottuk és tettük magunkra. Én így nézek ki, te máshogyan; én így gondolkodom, te máshogyan; én ilyen származású vagyok, te amolyan; nekem ilyenek a szokásaim, neked pedig másilyenek... Az izgalmas az, hogy mit kezdünk ezzel a sokszínűséggel: hogyan

hatnak ránk, hogyan reagálunk, milyen határokat húzunk ezáltal a világba, és hogyan kezeljük azokat a törvényszerűségeket, amelyeket ezek a határok okoznak? És az is izgalmas, hogy milyen jeleket tesz az másokra? Honnan veszem a bátorságot, hogy valakit megbélyegezzek? Honnan vélem érezni a felhatalmazást, hogy kijelentsem valakiről vagy valakiről, hogy hova való és hova nem? És ha esetleg valamilyen oknál fogva van ilyen hatalmam, hogyan élek vele?

A kirekesztett, el nem fogadott személy reakciói

Mit is mondott? Elvesztettnek érezte magát, magányosnak, irigy volt a többiekre, feszült lett, ingerült

és agresszív. Kedves barátom, így születik az agresszió, és voltaképpen így születik a gyűlölet is! Az el nem fogadás, a kirekesztés és kinevetés válaszáért kiáltott. Ez a válasz a feszültség, ingerültség és agresszió lett. Ismétlem: „pedig csak egy játék volt”.

Ez fontos, és ezért írom a levelet. Ez azt jelenti, hogy bármit csinálunk, annak következménye van. A legjelentéktelenebbnek tűnő találkozásainkban is – itt azért kiemelném, hogy két ember, ha találkozik, az soha nem jelentéktelen, az mindig fontos! – történik valami. Hatások születnek a másikban. Hatások és kölcsönhatások résztvevői vagyunk.

Arra hívlak, hogy gondolkodj el azon, te hogyan szoktál reagálni akkor, amikor azt éled meg, hogy valahova nem fogadnak be, valahova nem passzolsz – nem illesz a képbe, pedig szeretnél ott lenni. Ez nem egy jó érzés; ez egy * érzés.

Én például a tanári szerepemben gyakran szoktam megélni ilyesmit. Amikor egyszer csak azt érzem, kicsúszik a kezemből az óra, a csoport önálló életre kel, nem az történik, amit akarok. És akkor egyszer csak nem érzem magam biztonságban – állatira nem. És ordítok, csúnyán beszélek, agresszív leszek, már ütnék is, de azt azért nem. A bizonytalanságban rettegő állatnak a félelme az, ami a bennem lévő állatot felkorbácsolja.

A csoport reakciói

Azok, akik valamelyik csoportban helyet találtak maguknak, a következőképpen jeleztek vissza a játékra: „amíg biztonságban érzi magát az ember, addig bármit meg mer csinálni”; „önző biztonságból gúny jön”. Merthogy mit is csináltak ők? – miután egymásra találtak, megkönnyebbültek, hogy nem maradtak egyedül, megörültek ennek a helyzetnek, majd pedig elkezdtek arról gondoskodni, hogy aki nem tartozik közéjük, az ne is kerülhessen be a csoportba.

Ó, igen! Kérlek, gondolkodj el ezen is egy kicsit – azt javaslom, hogy ne nagyban, hanem kicsiben: a te világodban hogyan működnek ezek a dolgok? Veled hogyan szoktak ezek megtörténni? Te hogyan szoktál ilyen helyzetekben reagálni? A társadalom nagy kérdéseit hagyjuk – már látom, hogy az egy másik levél lesz...

Szóval: hol érzed magad jobban: csoportban vagy kívül? Ha csoportban vagy, akkor hogyan vagy/vagytok a felelősséggel? Mit tesz veled a csoport biztonsága? Van olyan csoport, aminek „csak úgy” – persze tudjuk, hogy „csak úgy” soha nincs – a tagja lettél (a családotba például beleszületted, az osztályodba pedig tetted), és

biztosan van olyan csoport, amelyért meg kellett küzdened. Mit tesznek ezek a csoporttagságok az öntudatoddal? Szoktál hálás lenni a sorsnak például azért, mert nem egy másik csoport tagja vagy – például azért, mert annak és olyannak születted, aminek...?

Mit tesz veled az öntudatod? Ugye büszke vagy magadra, és vannak dolgok az életedben, amiért hálás vagy? Remélem, így van! De mit tesz veled ez? Hogyan látod azokat az embereket, akik nem rendelkeznek azokkal a tulajdonságokkal, jegyekkel, amelyekre te büszke vagy a saját személyiségedben, életedben? Felelősek vagyunk a csoportunkért, de felelősek vagyunk azért is, hogy mit teszünk azokkal, akik nem tartoznak hozzánk!

És azért azt a kérdést se felejtjük el, hogy mi lesz a csoportban a hangommal, egyéniséggemmel? Mert ha elveszik, az nem jó. Mi lett volna például a „játékban” azzal a szereplővel, aki a csoportban azt mondja, hogy gyerekek, ezt ne csináljuk vele...?

Karácsonyi üzenet – az Isten válasza

A helyzet, amint látod, elég kusza – tényleg nyakig benne vagyunk. Mit tesz az Isten? Egészen egyszerűen azt teszi, hogy érintetté teszi magát. Jézus köztünk jártában-keltében mond sok fontos dolgot, de a legfontosabb mégis az, ami az ő földi életében történik: az Isten az ő megtestesülésével érintetté akarja tenni magát. Meg akar érintődni a mi nagyon gazdag, színes, kusza valóságunktól. Részese akar lenni. Nem egy csoporthoz jön, hanem mindenkihez. A dolgok mégis úgy alakulnak, hogy vannak csoportok, akik nem fogadják be. És van azoknak a csoportja, akiket nem fogadnak be: a bűnösök, kiteszítottak, a nyomorultak, a szégyellni valók, a flekkek a társadalom testén – nos, nekik mondja, hogy hozzátok jöttem. Bátorság!

Karácsony üzenete, kedves barátom, az, hogy akkor valahogy így... Merjünk érintődni! Legyünk érintettek egymás életében. Ne ítélkezzünk, és ne lépünk addig, amíg nem ismertük meg egymást, amíg nem látunk egymás szívébe!

Ugyanebben a csoportban fogalmazódott meg, hogy „olyan jó lenne visszajutni a gyermeki szintre, amikor is sztereotípiáktól mentesen közeledtünk a világhoz!”

Nagyon sok kérdést nem érintettem a tolerancia kapcsán – például ezt a legutóbbit sem, hogy hogyan születnek és mit csinálnak velünk a sztereotípiák, mi a dolgunk velük; vagy hogy akkor hol is vannak az elfogadásnak a határai – vagy vannak-e? És hol vannak az én határim ebben?

Arra kérek, hogy kérdéseidet, tapasztalataidat, érzéseidet és véleményedert ird meg (szabo@g-piar.hu).

Vigyázzunk egymásra – és merjünk találkozni egymással!

Szabó László SP

Mens sana in corpore sano

Ép testben ép lélek. Hosszú időn át ez volt az egyik sokat emlegetett jelszó. A többség azonban tudta, hogy az ép testben is sokszor elkorcsosul a lélek, és vannak olyanok, akiknek nem adatott tökéletes test, mégis nagy lélek virágozik bennük. Vagyis a testünk egy lehetőség. Egy a „talentumok” közül, amit ránk bízott az Úristen. Vigyázzunk-e rá? Tudatában vagyunk-e, hogy mi vagyunk a gazdái? Jól bánunk-e vele?

Mi is történik? Vannak olyanok, akik könyörtelenül mindent ki akarnak hozni magukból: hosszú éjszakába nyúló tanulás, felnőttéknél túlfeszített rabszolgamunka az anyagi javakért, a testi erőt meghaladó esztelen sportsikerek hajhászása, túlhajtott testépítés, és sorolhatnám tovább. Mások mindent elnéznek és megengednek, „mindent megadnak” maguknak. Evés, ivás kontroll nélkül, határt majd csak a köszvény, a cukorbetegség, az elhízás és szövődményei szabnak. Alkohol és hasonló élvezeti szerek hajhászása, dohányzás...

Ki gondol arra, mennyit árt a testének, amikor benyomja szájába a cigarettát? „Más is szívja! Majd abba hagyom, ha itt lesz az ideje!” Pedig ez nem így van. Sokaknak ez nem sikerül. Ugye hallottatok róla, hogy a heroinra egy-két adag után már rászoknak a drogok? Azt azonban nem biztos, hogy tudjátok, hogy a dohányzáshoz való hozzászokás, az addikció, ugyanolyan erős, mint a heroiné. Hiába ápolja a testét a dohányos ember! Egyensúlyban van-e a reklámok, kortársak által elszedített fiatal pillanatnyi „jóérzése”, a

mélyre szívott cigarettafüst zsiabasztó simogatása a COPD-s (= az asztmához hasonló krónikus tüdőbetegség), tüdőrákos beteg illatok iránti érzéketlenségével, rossz ízérzésével, levegőért való harcával?! Mennyi „elfüstölt”, szép kirándulás, amire már nem jut pénz, vagy idő a szűkebbre szabott életből?

De most nem a dohányzásról akarok beszélni, hiszen az egész újság is kevés lenne arra, hogy számba vegyük annak káros hatásait.

Itt az advent, nemsokára karácsony, és kezdődik a 2013-as esztendő. Ilyenkor szeretünk egy kicsit magunkba nézni, fogadalmakat tenni. Az adventben kisöpörjük a lelkünkbeli az oda nem való dolgokat, hogy méltóképpen örülhessünk a kis Jézus születésének. A családban apró ajándékokat is szoktunk adni egymásnak. Mi lenne, ha a fára odatennétek egy kis borítékot, benne a következővel:

Kedves Édesanyám, Édesapám! Nagyon szeretlek Benneteket! Elhatároztam, hogy Én NEM engedek a csábításnak, és nem fogok dohányozni! Ez az én karácsonyi ajándékom NEKTEK.

Vajon örülnének neki?
Áldott, szép karácsonyt kívánok!

dr. Dénes Ilona iskolaorvos
ilonadenes@hotmail.com

KARÁCSONYI FÜSZEREK

Hagyd azt a problémát, amelyet úgyse tudsz megoldani! Élvezd az ünnepeket!

English Corner

Deutsche Rubrik

Hier haben sich 13 Weihnachtswörter versteckt. Findest du sie alle?

C	H	K	E	R	Z	E	B	A	U	S	Z	E	R	
W	E	I	H	N	A	C	H	S	S	T	E	R	N	
K	R	P	A	K	E	T	H	A	C	H	T	E	N	
T	A	N	K	E	B	A	D	V	E	N	T	E	R	
K	I	N	C	H	R	I	S	T	B	A	U	M	D	
M	A	R	J	E	S	K	R	I	P	P	E	U	S	
J	A	H	F	E	R	I	E	N	R	E	S	Z	E	
K	U	G	E	L	R	I	T	C	H	T	N	E	S	
K	E	K	J	T	A	N	N	E	L	F	I	C	H	
F	R	O	G	E	S	C	H	E	N	K	H	E	W	
E	W	E	I	H	R	A	U	C	H	G	R	E	L	
S	Z	E	J	G	L	O	C	K	E	A	F	Q	B	
W	E	I	H	N	A	C	H	T	S	L	I	E	D	

Karácsonyi ajándékozás a nagyvilágban

Olaszországban a hagyomány szerint egy jóságos boszorkány, Strega Befána, aki ugyanakkor egy öreg, fekete ruhás asszony, osztogatja a gyerekeknek az ajándékokat. Befána gyermektelen özvegy volt, amikor a három bölcs útjába került a Krisztus-gyermekhez vezető úton. Amikor megkérdezték tőle, merre van Betlehem, túlságosan lefoglalta a takarítás és elküldte őket, viszont hamarosan rájött, mekkora hibát követett el, és elindult megkeresni a kis Jézust. A mai napig keresi, és vízkereszt napján, azaz január 6-án, házról-házra jár, ajándékokat osztogatva a jó gyerekeknek.

Spanyolországban, Mexikóban, Puerto Ricóban és Dél-Amerikában a három királyok, más néven a Bölcsök visznek karácsonyi ajándékokat a gyermekeknek, míg a francia gyerekek kíváncsian várják a Télapót, más néven Père Noëlt, aki szentestén érkezik hozzájuk.

Németországban Szent Miklós kísérijével, az úgynevezett Knecht Ruprechtte, Krampuszal, vagy Swarzer Peterrel szokott érkezni, aki hátán zsákot, kezében pedig virgácsot tart. Szent Miklós ajándékot osztogat a jó gyerekeknek, míg a rossz gyerekeket kísérije veszi kezelésbe, és büntetésből virgácsozást kapnak.

Svédországban a jó gyerekeknek a Mikulás, a Jultomten egy manó segítségével osztja szét az ajándékokat. Szánján repülve érkezik, melyet Thornak, a mennydörgés istenének kecskéi húznak. A Juul Nisse nevű manók egész évben a családok padlásain rejtőzködnek és alig várják, hogy segíthessenek a Mikulásnak. A gyerekek tejet vagy rizsfelfújtat tesznek a padlásra a tündéknek, azt remélve, hogy reggelre megesszik.

Austriában és Svájcban a Christkindl, vagy a gyermek Jézus érkezik az ajándékokkal. Néhány városban a gyerekek a Szent Gyermeket várják, másol pedig Christkindl (egy szép angyal) száll alá a mennyből és lepi meg a gyerekeket.

Angliában pedig a Santa Claus néven ismert Karácsony Apónak egy gyengébb változata érkezik. Hosszú piros ruhájában, hajában ágakból készült krisztustövissel osztogatja az ajándékokat a reá váró gyerekek számára.

Forrás: internet

Fordítóverseny

2012. október 25-én a nyelvi munkaközösség megrendezte a házi fordítóversenyt, amelyen ebben a tanévben is szép számmal megjelentek; több mint hatvan fordítást olvastunk át és értékeltünk. Köszönjük a munkátokat, a helyezetteknek pedig szívből gratulálunk!

A következő eredmények születtek:

ANGOL

7-8. osztályosok

1. hely: Szabó Zsolt 8. a
2. hely: Boga Szabolcs 8. a
3. hely: Józsa Levente 8. a

9-10. osztályosok

1. hely: Vida-Szűcs István 10. a
2. hely: Oltványi László 11. a és Varga Ádám 11. a
3. hely: Garai Gergely 10. a és Kramer Peter Andre 10. b

11-12. osztályosok

1. hely: Mészáros Dániel 11. a
2. hely: Gábor Bence 12. a
3. hely: Kovács Dániel 11. a és Bauer Dávid 12. a

NÉMET

Kezdő

1. hely: Ritka József 8. a
2. hely: Kovács Dániel 11. a
3. hely: Őszi János 9. a

Haladó

1. hely: Oltványi László 11. a
2. hely: Gábor Bence 12. a
3. hely: Bauer Dávid 12. a

LATIN

Kezdő

1. hely: Körmendi Zoltán 8. a és Kisalbert Ákos 9. a
3. hely: Boga Szabolcs 8. a

Haladó

1. hely: Kószó Péter 11. a

a nyelvi munkaközösség

Különdíjas bajnokunk

Iskolánk 10. b sportosztályos tanulója, Cakó Dávid a december első hétvégéjén Budapesten megrendezett nemzetközi rövidpályás gyorskorcsolya Mikulás Kupán junior B férfi kategóriában első helyezést ért el.

A kétnapos verseny különdíját, a Csizmadia Kupát is Dávid, a Tuti Korcsolyázó Közhasznú Sport Egyesület utánpótlás-válogatott versenyzője hozhatta haza.

Diákunk elmondása szerint élvezte a versenyt. A november eleji tíznapos edzőtábor eredményeként olyan

formában volt, mellyel irányítani tudta a küzdelem kimenetelét. Az első helyezés és a különdíj lendületet adott a további versenyekhez és reményt a 2013 februárjában Brassóban megrendezendő EYOF-ra való kijutásra (Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál). Addig is marad a kemény edzés és a soron következő verseny december 19-22-én Szlovákiában. Gratulálunk, Dávid!

Nemes Zsuzsanna

Körös-körül, a SPORT KÖRÜL

Ez év szeptemberétől iskolánkban lehetőségünk van eljárni egy újabb sportszak-körre.

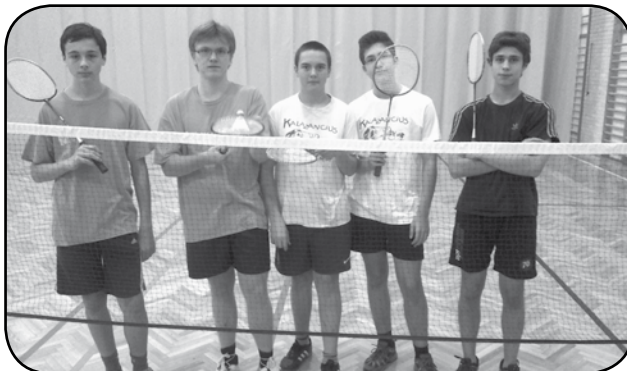
A sportkör minden héten szerdán 14.30 és 16 óra között kerül megrendezésre a sportcsarnokban Boczor tanár úr vezetésével. Ezen alkalmakkor számtalan sportolási lehetőség közül válogathatunk kedvünkre. Lehet például floorballozni (bár csak néhány töretlen ütő van), kosár-, tollas-, röp- vagy kézilabdázni,

focizni, jó idő esetén a futópályán futni, vagy csak egyszerűen lemenni a konditerembe. Úgy gondolom, hogy a sportkör igen csak nagy népszerűségnek örvend a diákság körében, hiszen itt mindenki azt csinálhat, amit csak akar (már normál kerek között persze és tanári felügyelettel...), és ez a jelenlévők létszámán is meglátszik, hiszen ez szinte mindig meghaladja a harminc főt.

Idén nyáron iskolánk pályázatot nyújtott be új sporteszközök vásárlására.

A pályázati munkát Károlyi tanár úr készítette el Boczor tanár úr és a többi testnevelő tanár közreműködésével. Eredmény ugyan még nincs, de ha nyerünk, tovább bővül a sportarzenál, és például vadonatúj floorball- és pingpongfelszerelést szerezhet a sportolók közössége. Kíváncsian várjuk az eredményt, hiszen már sokan nagyon szívesen floorballoznának vagy pingpongoznának. Emellett valószínűleg tovább bővülne a sportkörre járók létszáma is.

Kovács Dániel 11. a

KARÁCSONYI FŰSZEREK

Azt a fenyőfát válaszd, amelyikre legelőször azt mondtad, túl nagy.

Bruno Ferrero: Nem vásárolható

Fiatal pár lép be a város legszebb játékközpontjába. A férj és a feleség hosszasan nézegetik a színes játékokat. Némelyek fenn sorakoznak az állványokon, mások a mennyezetről lógnak le vagy a pultokon fekszenek szívderítő tarkaságban. Vannak itt síró és nevető babák, elektronikus játékok, kicsike konyhák, melyekben lángost és süteményt sütnek.

Nem tudják eldönteni, melyiket vegyék meg. A csinos eladónő hozzájuk lép.

– Nézze – kezdi magyarázni a feleség –, nekünk egy egészen kicsi lányunk van, és mi sokat vagyunk távol hazulról, gyakran még este is.

– Olyan kislány, aki keveset mosolyog – folytatja a férj.

– Szeretnénk venni neki valamit, ami boldoggá tenné – veszi át a szót újra az asszony –, akkor is, ha mi nem vagyunk mellette... Valamit, aminek örülne, ha egyedül van.

– Nagyon sajnálom – szólal meg udvariasan az eladónő –, de mi nem árulunk szülőket...

**SZENTESTE
KAPCSOLD KI
A TÉVÉT!**

Az a másik		Kávés pohár		Legyint	Koncerten tombol		A 35. elem vegyjele		Ausztriai maci
Megfejtés (1)	Származás	Kettős betű			Dehogy!				
Méreg					Emelkedik a víz				
Zamata					Véd				
		Áljl					A Feng shui iránytűje ...pan		
		Teste rejteke					Kosár németül		
A végén időz!				Német fűtéstechnikai cég					
Trükköt vet be	Megfejtés (2)			Cirkónium					
					Igavonó állat			Kén	
Profli labdarúgó csapat				Helyrag			A tetejére regiesen		Villamosáramszolgáltató
Olasz folyó				Sóhaj			Oxigén, radon		
	Vállalati forma	Ausztriai weblapok kiterjesztése az Interneten		Ég a tűz					
				Szén-monoxid					
Régi fizetőeszköz							Nem angolul		
									

Ebben a hónapban a megfejtés Ady Endre egyik karácsonyi verséből való. A megoldásokat 2013. január 10-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző rejtvényünk megfejtése: „Menni előre, hogy az Úrhoz érjünk: Légy a vezérünk.” Menkó Tamás 10. a osztályos tanuló nyert pólót. Böszörményi Géza tanár úrtól átvetheti. Gratulálunk!

Nem ezt kértem...

V E G K E P (P)

Mézespálinka

karácsonyi ünnepi koncert

A Mester Tanoda Alapítvány és a Dugonics András Piarista Gimnázium tisztelettel meghívja Önt és szeretteit

2012. december 20-án, 18 órára

a Dugonics András Piarista Gimnázium templomába (6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.)

Fellépők:

MENTÉS MÁSKÉNT TRIÓ

Fábrí-Ivánovics Tünde: ének, ütők Fábrí Géza: koboz, ének Lipták Dániel: népi hegedű, ének

Népzenei Kamaraműhely
a Dugonics András Piarista Gimnázium kamara együttese
valamint színművészet és népzene tanszakos tanulói produkciók

A koncert után SZABÓ ANDRÁS grafikus- és festő művész BABEL VILÁG c. kiállításának zárása kapcsán baráti beszélgetésre hívjuk a gimnázium aulájába.

Finom mézes pálinkával várjuk!

Mester Tanoda Alapítvány, Dugonics András Piarista Gimnázium, Köznevelési és Ifjúságiügyi Minisztérium, Wekerle Sándor Alapítvány
Nemzeti Egységmozgalmi Alap - Külföldi környezet felújítása

k é p e s l a p

